

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Egy évre: Negyedévre 8 korona.
 Félévre: Negyedévre 4
 Hátrébb: Negyedévre 5

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszeszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Debrecen polgármestere.

— dec. 14.

A városi tisztikar megújítása, mely a december 22-ére kitűzött tisztújító közgyűlésen megy végbe, kellő alkalom a polgárságnak arról való elmélkedésre, hogy minő jogos igényeket kell támasztani az új tisztviselői karral és vezetőjével a polgármesterrel szemben.

Az elmúlt évek történetét, tanulságait ilyenkor hiábavalóság emlékezetbe hozni; mert egyes állások betöltésénél most már a személyek, a pályázók sikerének érdekében alakulnak a vélemények. És mi hasztalan állítanók a megtörtént valóságot mintegy a városi közigazgatás tükréül a közönség elé: a személyes vonzalom révén egyoldalúvá izzódott rész mégis csak azt látná, ami neki jól esik.

Legjobb tehát beletörödni abba, hogy a tisztelt függetlenségi-párt némely hevesebb elemei oktalanul

megvádolják az egész városi közigazgatást és elvakultságukban úgy emlegetik a mostani állapotokat, mintha a városi tanács s annak vezére, a visszavonuló ősz polgármester a romlás és pusztulás ingoványai közé sodorta volna Debrecen városát.

Hagyjuk rájuk. Hiszen a debreceni polgárság ugyanis meg tudja ítélni, mennyi lehet ebben az igazság, mennyi az igazságtalanulás.

De meg sokkal előbbvaló is, ha a múlt történetének felhánytorgatása helyett a jövőbe vetünk egy pillantást és amidőn elismerjük, hogy igenis sok újításra, új szellemre, hatalmas munkatervezet megvalósítására van a városnak szükség, megalkotjuk annak a férfinak képzetét, akire ezeket a feladatok a város rábizhatja s akitől ezek megoldása várható.

Kétség nélkül Debrecen polgármesterének a hivatása, hogy a

város jövőjét előkészítse, a város javait gyarapítsa s a közigazgatási szervezet működését áldásos, üdvös irányba terelje.

Nagy képzettség, világos koncepciók megalkotására rátermett egyéni erő, meg nem ingatható ragaszkodás a köz javára megállapított működési elvekhez, magas szellemű felfogás a közügyek kezelésében, bátorság a zibongó magánérdekek mellőzésére, diplomata-simóság a végső cél, a város közjava minden eszközzel előmozdítására s hozzá egyenes lelkűség, részrehajlatlanság, akaratbeli szívósság, eszmék érlelésére, merész újítások, nagyszabású tervek megvalósítására való független készség: ime ezek a polgármester tehetségében nélkülözhetlen főbb tulajdonságok.

És ha ezeket mérlegeljük, szinte megdöbben az a kérdés, hogy ily követelmények jogosságának elismerése mellett mi ösztönözhetett némelyeket egy csendes, tiszt

Levelek Laurához.

Írta: Rudnyánszky Gyula.

Laura, szeretlek!
 Laura, imádlak!
 Te legtisztább fénye
 Az egész világnak;
 Ki ha széteszólnál
 Millió parányra,
 Legkisebb részednek
 Többet érne árnya,
 Mint a végtelenség
 Minden ragyogása,
 Mely úgy sem egyéb, csak
 Fényed halvány mása.

Laura, szeretlek!
 Laura, imádlak!
 A nap azért örök
 Forrása a lángnak,
 Mert egyetlen egyszer
 Szemeidbe nézett.
 Varázsodat vallja

Az egész természet:
 Az illatos rózsák
 Rózsás ajakadnak
 Édes mosolyából
 Hajnalban fakadnak;
 A gyöngyvirág könnyes
 Szempilládról pergett;
 Jókédved teremte
 A pillangó-serget;
 A lilium egyszer
 Rásimult kebledre,
 Kelyhe szűz ártatlan
 Színét onnan vette;
 A patak könnyedből,
 Szellő sóhajodból
 S támadt az éjszaka
 Éjsötét hajadból;
 Erdei tó: lelked
 Mélyének egy cseppje;
 Ráhajló falombja:
 Almaid legszebbje;
 Harmatos sűrűben
 Fűszál remegése:

Rejtező szemérmel
 Visszatükrözése;
 S a bokorban siró
 Fülemile-ének:
 Bűbájos viszhangja
 Hangod zenéjének.

Laura, szeretlek!
 Laura, imádlak!
 Te oltára minden
 Tiszta, nemes vágnak;
 Te jóság malasztja,
 Szelidség példája;
 Rásugárzó csillag
 Életem céljára;
 A neved verőfény,
 Szerelem, báj, hűség;
 Te magad vagy együtt
 Minden gyönyörűség,
 Szenvedély, alázat,
 Ifjuság, dicsőség,
 Kéjjel koszorúzó
 Szived győztes hősét;
 Napot és felhőt te

Önkéntes árverés. Az Arany bika szálloda bérlete meg
 joda, étterem, kávéház, pincze és konyha összes kellékei, butorzatai, egy nyári
 szünvén, szál
 szinpad diszleteivel együtt, továbbá 2. omnibusz, 3. ló szerszámokkal, 2. igásszekér és igen sok hasznos háztar-
 tasi tárgyak naponta 9 órától 12 ig délután 2 órától 5-ig szabadkézből eladatnak. Az eladás naponta
 folyik, és a megvett tárgyak azonnal elvihetők

tes, szelid magán-boldogságra méltó életpálya szerény kerékvágásából való oktalan kizökkentésére?

Hiszen tisztelet, becsület annak a mosolygós arcu igénytelen férfunak, de mi azt hisszük, hogy ő maga is tudja, hogy erejét meghaladó, egyéniségét agyonnyomó munkára vállalkoznék a polgármesteri székben.

Sok igen szép emberi vonást látunk mi ebben az egyszerű férfuban: de a polgármesteri feladat elvállalására jogosítót egyetlen egyet sem. Meg is vagyunk róla győződve, hogy ez a tisztelt derék ember magában tépelődik és álmatlan éjszakákat tölt: mert tudja, érzi, hogy néhány polgártársának feléje fordult bizalma őt oly pályára szeretné elhívni, melyen szeretett városának nem lehetne oly mértékben boldogítására, mint becsületes szive szerint óhajtaná.

Mindezt világosan látja a polgármesteri hivatás rendkívüli fontosságát jól megmérlegelő polgárság is: éppen ezért szemelt ki a városi közigazgatás vezetésére oly férfit, aki e feladatok sulya alatt soha összeroskadni nem fog.

Ez a férfi a város főjegyzője *Komlóssy Artur*.

Nyíltan valljuk és hirdetjük, hogy a mikor higgadtan kell fonto-

lóra venni, mit kívánunk, követelünk Debrecen város polgármestereinek egyéniségétől, — komolyan csupán Komlóssy Artur számbavehetőségéről lehet szólni.

Az ország 24 nagyobb városának polgármesterei közt négyen-öten vannak, akik valósággal országos dicsőséget aratnak városuk érdekében kifejtett nagyszabású munkájukkal, alkotásaikkal.

És Komlóssy Artur olyan ember, olyan egyéniség, aki érezhet magában erőt, kedvet és hivatást arra, hogy a kiváló jeles polgármesterek nyomdokába lépjen. Ez pedig Debrecen város nagyságának, gazdagságának, közművelődési, gazdasági, társadalmi és egyetemes fejlődésének virágzó korszakát derítené reánk.

Ezért örvendünk most már a győzelem föltétlen tudatában annak, hogy Komlóssy Arturt emeli a közbizalom a polgármesteri székbe; mert hisszük, hogy Komlóssy Artur családi hagyományaihoz hiven magánérdekét, nyugalmát, egész életét, minden csepp vérért rajongással feláldozza a város javára s lázas, lelkes, szerencsés munkássággal igyekszik nevének újabb dicsőséget. Debrecen város minden lakójának bol-

dog érvényesülést, üdvös haladást, magának a városnak teljes virágzást biztosítani.

Egyéniség és hivatás.

A Szabadság számára írta: *Kuthi Zsigmond*.

E lap hasábjain megjelent cikkünkben kimutattuk, hogy az egyéniség nincsen mindig összhangzásban a hivatással, vagy legalább nem látszik annak lenni. Keressük már most annak lelki rugóját.

Tanúgyünk — beleértve az elemi és középtanodáit — arra törekszik, hogy általános műveltséget nyújtson a fiataloknak. Annak a tanulónak hat éves korától 18 éves koráig meg kell tanulnia 2—3 idegen nyelvet, egy esomó földrajzt, történetet, matematikát, fizikát, kémiát, geometriát, logikát stb. stb. akár van hajlama egyik másik tudományág iránt, akár nincs.

Eme tudományok egyikének sem lehet kedvezni a másik hátrányára. Lehet az a tanuló a legkitünőbb matematikus, ha nem tudja jól megrajzolni az elipszist, a parabolát stb. Megbukik az ábrázoló mértanból. Lehet a tanuló a legkitünőbb nyelvész, ha nem tudja jól a Carnót féle tantételt, ismét megbukik.

És mi ennek a következménye? Az, hogyha a 18—19 éves fiatal ember már maturált is, még mindig nem tudja, hogy ő neki tulajdonképpen mire is volna hajlama? Mert a középtanodai tanulás mellett, egyenlő szorgalommal, egyenlő odaadással kell nekifeküdnie valamennyi tantárgynak! — Hajdan, mikor még nem volt divatban a szakrendszer, mikor még egy tanár tanította az egész osztályt, inkább fejlődhetett ki a egyéniség, mert az a tanár tudta, látta, hogy ebből ügyvéd, abból botanikus, amabból festő stb. lesz.

Hagyta fejlődni az egyéniséget! A szakrendszer mellett ez alig lehet. Minden tanárnak fel kell dolgoznia a maga tantárgyának anyagát, feladatait. Az ifjú kerül tehát az egyetemre és csak úgy vaktában választ pályát. Az egyikből orvos lesz, holott abból igen jó tanár, a másikkól jó zenész, a harmadikkól kitünő kereskedő stb. vált volna. Így jönnek létre a tévesztett pályák az illetők és a társadalom nagy kárára.

Volt egy orvos barátom, akinek a kis ujjában volt a korpus-juris, a büntető kodex és esődtörvény.

Ismertem viszont egy ügyvédet, a ki bujta az orvostudomány könyveit. Tanulmányozta a beoltások minden nemét, a szérumok és limfák minden fajtáját. Jannertől kezdve a legújabb korig.

Hogy orvosok, ügyvédek, papok, tanárok, bírák zenével, festészettel, sport-félékkel foglalkoznak és sokszor a tökélyre viszik a műkedvelőséget az gyakori eset.

Vannak politizáló papok, és dogmatizáló politikusok.

Koronás fők is voltak. a kik komoly tudományokkal foglalkoztak és hadfiak, a kik a csatáló helyett a pégazusra ültek fel.

Rudolf király alkimiával, Fülöp Spanyol király óracsinálással foglalkozott.

Egyaránt jelentesz :
Lobogó, szilaj vagy,
Álmodozó, csendes ;
Egyszer csupa dal, tűz,
Majd szomorú, méla ;
Te az összes muzsák
Tündérkirálynéja !

Laura, szeretlek !
Laura, imádlak !
Mikor nem is látlak,
Százszorszépnék látlak ;
S a mikor káprázó
Szemeim könnyében
Tündökölsz májusi
Rózsánál üdébben :
Leborulok némán
Elébed a porba,
Kis lábad nyomát is
Rajongón csókolva ;
Szerelmem imádság,
Földről égbe szálló,
Lelkemet örök üdv
Szárnyain himbáló ;
Sóhajtásom álom,
Ajtat a nézése,
Lényem a lényedbe
Aotlvad egészen.

Laura, szeretlek !

Laura, imádlak !
Te földi képmása
Az égi csodáknak ;
A kire ninesen szó,
Mely hiven lefessen,
Hogy azt, mi nekem vagy,
Sejteni lehessen !
Hadd csókolom szótlan !
A ruhád szegélyét ;
Hadd érzem ihlető
Látásodnak kéjét,
Lecsukott szemekkel,
Sóvárgó ajakkal,
Derekadra kulesolt
Ölelő karokkal !
Hadd szeretlek lázas,
Szent elmerüléssel,
Melyben a valóság
Álomködbe vész el ;
Hadd imádlak izzó
Képzelmem hevével,
Mely az ábrándból is
Valóságot érlel,
Én egyetlen kinezem
A nagy mindenségben,
Én egész világom,
Édes feleségem !

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházába

Debreczen, Piacz-utca 47. sz.

Rendkívül olcsó árban lesznek elárusítva

női és leány felöltők, valódi szörme boák, karmantjuk, muffok, szörme kalapok, sport sapkák, gyapju és selyem blouzok, és zsuponok.

Oriási nagy választék

Mátyás király kiválóan szerette az astronomiát.

Egy szász főherceg kitűnő okulista és a német császár az Algir zeneművel állítólag szép sikert ért el a zeneköltés terén.

Amde ha a koronás fő a művészet, vagy tudományágak terén műkedvelők is maradnak, abból senkire sem háramlik baj.

Nagy Frigyes szász maradt a történelemben, noha rossz francia verseket írt.

A tragikus véget ért Rudolf trónörökös finom ízlést és ritka fogékonyságot árut el minden szépirodalmi és művészeti tárgy iránt. Ritka megfigyelő tehetséggel bírt és uti leírásai Vadászat az Aldunán, a legkitűnőbb írónak is dicséretére vált volna.

Egyről-másról.

— Budapesti levél. —

A Szabadság számára írta: Lux Terka.

Ha önök nagyon kíváncsiak arra, tisztelt olvasóim, hogy mi fővárosi emberek mit csinálunk ezeken a hideg és havas decemberi napokon módomban van azonnal válaszolni: Szegények felruházási-ünnepélyére járunk és eközben tolyton arra gondolunk: Jézus Mária ha ezalatt bennünket meg *leruháznak* odahaza! . . . Jaj, ha elviszik a zálogcédlőket, a hideg kályhát és a jobbik téli kabátomat! Brr! . . .

Es semmit se élvezünk a felolvasásból a szavalásokból sőt még a színésznők érdekes nappali arcát se látjuk. — Semmit . . . En legalább semmit se látok, csak egy bizonyos kaján arc, sőtétszemű tolvaj embertársamat, aki természetes hidegvérrel nyitja ki az én gondosan elzárt ajtómat, fogja a zálogcédlőimet s beleyüri a jobbik télikabátom zsebébe, mert amilyen peches vagyok, a betörési műveletkor bizonyosan a rosszabbik kabátomban leszek mindenütt, csak nem odahaza.

Mert itt most egyebet se tesznek hajléktalan és pénztelen embertársaim: mint lopnak. Irgalmatlanul lopnak mindenkitől és mindent.

Az uraságoktól: ezüstöt, szőnyeget, szegény emberektől: vasat, rezet, macskát, seprűt, mindent. Nem válogatnak.

Es ez részben nagyon kellemetlen, részben nagyon szomorú. Ilyen kevés igénnyel akkora kockázatot tenni, igazán nem érdemes! Nem is tudom, ha véletlenül szemközt találkoznám egy ilyen boldogtalan tolvajjal, amint megpillantom karján a kabátomat, hogy nem-e térek-e ki előtte meghatva és tisztelettel, látva ennyi keresztényi megnyugvást a változhatatlanban?

Es a rendőrség uszik a gyönyörűségben. Van munka és ha így marad, mint az elmúlt héten, amikor uri és nem uri betörőket szekérszámra fogtak össze, akkor a munkanélküliek előtt egy új

téli keresetág nyílik meg: beállhatnak vice-rendőröknek,

Máskülönben, leszámítva nem jogtalan szepegésünket vagyoni helyzetünk minden oldalról való fenyegetése miatt, mi a fővárosi társas élet eléggé jól érezzük magunkat. Egy-egy barátságos szalonban teát iszunk és embereket eszünk hozzá s ennek dacára sem a gyomrunknak, sem a lelkiismeretünknek hál' Istennek semmi baja. A világot pedig a kis ujjunk köré csavargatjuk, Egy kényelmes zsölyében kormányokat buktatunk, bukott holtakat elevenítünk, szindarabokat kivégzünk, (természetesen: csak hazait) könyveket máglyára rakunk s beszélünk világeseményekről.

Most éppen egy pár asszonyokat érdeklő feltűnésről van szó: a szőke hercegasszony regényéről és a válások megkönnyítéséről. Vagyis: bilincsek felvevésétől és bilincsek leveréséről.

S amint ide-oda hallgatok, figyelek, észreveszem, hogy a válási törvény megkönnyítéséért nem rajongnak az asszonyok.

Mintha nem is volnának érdekelt felek.

Mintahogy nem is azok.

A szerencsétlen házasságoknál a türelmetlenebb fél ritkán az asszony, inkább mindig a férj az.

Es nagyon okos asszonyoktól hallani, hogy a válási törvények megkönnyítése: korai.

Addig, amíg a nőnek létkérdése a házasság, nincs szükség a házassági bilincsek felnyitására megkönnyítésére.

S azoknak az okos asszonyoknak igazuk van.

Amíg a nőnek egyetlen menedéke lesz a házasság, addig ezt a várat sáncoolja körül a törvény erősen, hogy a hatalmasabb társ, az ur, ne találjon rést a szabadulásra.

(Természetesen, ha nincsenek erkölcsi kényszerek a nőtől való szabadulásra.)

Igen, ha majd a nő is ott fog állni, ahol a férfi, hogy szabad ura lesz akaratának, hogy nyűg és kényszer nélkül kötheti le magát, érzése és meggyőződése erejénél fogva, mint az önzetlen és becsületes férfi, akkor igen, helye lesz a törvény igazságának és nem kell elítelnünk egyoldalúsága miatt, mint most kellene, amikor az erősebb félnek mindent megad s a gyöngétől mindent elvesz,

Szegény, szép asszonyok, milyen jó is, hogy erőtkben való nagy bizalmatokban nem látjátok rettenetes gyöngeségeteket.

Milyen jó az, hogy azt hiszitek, csak a boldogságra vagytok teremtve és mindenütt s mindig csak a szőke hercegasszony regényét keressitek — a szerelmet.

A szép, gyönyörű szerelem meséjét, amely töröt hűségéről s olyan szenvedésekről szól, a hol a kitarító szívek ereje mégis csak győz.

Es nem látjátok, hogyha a szőke

hercegasszony nem lenne hercegasszony, csak egy szegény polgárember elcsapott felesége, milyen csunya lenne egyszerre annak a szőke asszonynak a regénye.

Akkor az a szerelem bűn lenne, az elcsapás gyalázat és tisztességes asszonyok még csak a nevét se mondanák ki annak, akiről most busan sóhajtozzák: Az a boldogtalan hercegasszony!

Amint méltóztatnak látni, ilymódon mulatozunk és készülődünk titkos és nem titkos meglepetéseinkkel karácsony ünnepére.

S amit talán méltóztatnak is tudni, a karácsonyt megelőző hetekben, a családi élet Noé-bárkája körül is szélesöd van ilyenkor.

A rózsaszínű nyelvecskék vitorláit mindenfelé bevannak huzva s férj uraiméknak most több szabad mint más-kor.

Legalább itt nálunk, így van: de ha nem csalódom, önöknél a vidéken is így van.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok

Jaj de jól mulattam . . .

I.

(Tinó Zuárd ur 6 centiméteres cipőtalpakkal, kackiás asztrakan kucsmával és egy pár vandonatuj Kolumbus koresolyával megjelenik a jégpálya láthatárán. Egy hölgy detto.)

Tinó ur: (a koresolyakötésnél) Ah! nagyságos asszonyom! micsoda szerencsés véletlen! — Meg fogja engedni, hogy karomat ajánljam fel a jégre. Hogy szellemes legyek: engedje, hogy jégre vigyem! (Elegánsan karját nyújtja a hölgynek és előkelően elfelejt borra-valót adni a koresolyakötőnek.)

Koresolyakötőtő: (magában) A métegy akadjon rád!

(A jégen.)

Tinó ur: Igaz, hogy már öt éve nem voltam a jégen, de azt hiszem még nem felejtettem el egészen. . . . Egész jól megy! . . . duff! (odaveri magát.) Na! egyszer csak muszáj esni! (Feláll, rázza le a havat.) Puff! (irtóztatóan elvágódik.) Nem rossz! még fel sem álltam, (kinosan vigyorog) Hehehe . . . hehe . . .

Hölgy: (magában) Ilyen édesen nevéss egész életében.

Tinó ur: (feltápáskodik) Na! Azért is megpróbálom a nagy ivet. Egy, ket . . . puff . . . A jégen kopogóját!

Hölgy: Tinó ur, talán nem káromkodnék?

Tinó ur: Hát tán lírai költeményeket ssavaljak, vagy csárdást énekeljek! Nagyszerű! (Négykézlábra áll, majd egy lengedező henteslegény lábától mozgásba hozva az orrán szánkázik . . . Nagynehezen két lábra áll. Dühösen) Hol az a hentes? Leszedem a fülét, mindkét fű . . . puff! (Keresztül fordul a fején.) . . . Ez sikerült! (Lemondással): Legjobb volna így

November 15-en kezdődik a

nagy karácsonyi

OCCASIO VÁSÁR

Mélyen leszállított árak.

Többek között:

Pongé és liberty, sima és mintázott, tiszta selyem . . . mtrje 70 krtól kezdve.

Taffetas és louisine, csikos és kockás, tiszta selyem* . . . mtrje 80 krtól kezdve.

Mosobársony . . . mtrje 50 krtól kezdve.

Minták vidékre készséggel küldetnek.

Szénásy, Hoffmann és Tsa

SELYEMÁRUHÁZA.

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz.

odaszánkzni a melegedő házhoz! . . . Nini! Még nem is társalogtunk. Pedig egy nagyszerű élelet hallottam a Potykáké zsurján . . . Nagyságos asszonyom! (Még mindig a földön üldögél) Mi a különbség a pocegér meg a bérkocsis között?

Hölgy: (Gondolkozik) Nem tudom!

Tinó ur: Hehe! a bérkocsis télen mikor fázik, összeütögeti a két kezét, a pocegér ezt nem teszi. Hehe!

Hölgy: (szent meggyőződéssel magában) Bivalytinó!

Tinó ur: Most pedig felállok, mert meghül a nadrágom. (Két lábra áll, a következő pillanatban megcsuszik, kirugja a hölgy lábait is, mindketten erősen döngetik az anya-jeget.) Ez már beszéd! Dupla vagy semmi!

(Koresolya lekötésnél)

Tinó ur: Jaj de jól mulattam! (Ismét előkelően távozik fizetés nélkül, de feltűnéssel.)

Koresolya kötögető: Ha még egyszer ide jön ez a csuszó-mászó, kinyomom az egyik szemét egy halifax kulccsal! . . .

—il.

II.

Az alkoholista iskolája.

Németországban Dübelenben iskolát nyitottak az alkoholista részére, hol leszoktatják őket az ivásról — az akaratérő megszilárdításával. Az iskola tanítói azelőtt mind tizenhárom próbás alkoholista voltak.

(Szesz Emőd tanár ur helyet foglal a katedrán, kifújja az orrát, megnyitja az új tanfolyamot.)

Szesz Emőd: Mélyen tisztelt uraim! Önök, kik most léptek be a tanfolyam kötelékébe, ezelőtt kivétel nélkül részeges, deliriumos kávéház töltelek és gyöngé elméjű borszívacsok voltak.

Egy hang: Beh jó is volt! . . .

Szesz Emőd: Azonban a tudomány segítségével pár hónap alatt önökből egészen más embereket formálunk. Utálattal fognak még csak rátekinteni is a szeszre!

Egy megrögzött borfi: Na! — Azt szeretném én látni!

Egy megrögzöttebb: (magában) Kicsapatom magamat a tanfolyamból. — Istók báró kicsapatom . . .

Szesz Emőd: Már például a harmadéves tanítványoknál óriási eredményeket értünk el. Mindjárt meglátják. (A szolgálhoz): Szóllítson be egy harmadévest!

(Szolga megy. Harmadéves jön.)

Szesz Emőd: No most mindjárt meglátják az akarat szilárdság egy meglepő példáját. (A pasashoz): Üljön le! Hogy hívják?

Pasas: Kupica Ivor, kefekötő.

Szesz Emőd: (hévvel) Nos uram, ugyebár önben a legnagyobb mértékig megvan az akaratszilárdság?

Ivor ur: De meg ám!

Szesz Emőd: (diadalmasan) És most

például, hogy a hároméves tanfolyam végét járja, mit szeretne legjobban?

Ivor ur: (akaratszilárdan) Inni!

—il.

Levél hirlapíró társaimhoz.

Irta: Saul.

Örömmel látom, hogy nemesak magánbeszélgetésekben, hanem már hirlapban is, bár halkán és óvatosan, foglalkoztok azzal a legújabb tünettel, hogy jeles újságírók, akik feltűnést keltő tudósításokat, szellemesen fogalmazott csevegéseket, merész lendületű vezércikkeket, vagy ugynevezett megírt szerkesztői üzeneteket szoktak szerkeszteni: nem elégsznek meg feltűnő újságírói sikereikkel hanem a művészetek terére is lépnek s különösen a legnehezebb művészet, a dráma-írás terén kívánnak babérokat aratni. Mivel kívánatos, hogy e különös jelenséggel tovább foglalkozzunk s az egyszer megvitatásra került tárgyat ne engedjük feledésbe merülni, szíves engedelmetekkel magunk közt tovább szövm az elmélkedést.

Teszem ezt az újságírás s az újságírói kar iránti régi szeretetből és tiszteletből. A mi testületünknek tengersok az irigy ellensége, s mindenfelé, ahol az ember csak megfordul, halkabb vagy hangosabb észrevételeket s lappangó vadaskodást hall az újságíródalom ellen. E vádaskodásban leggyakoribb az, hogy mi mindenkit megbíralunk, ítélünk elevenek és holtak fölött, csak épen önmagunkat nem szoktuk bírálattal illetni. Nos, hát leghelyesebbnek, sőt egyedül helyesnek tartom, ha mi nyílt felszólalással némitjük el a gyanúsítást és ráfogást, ha mi minden testületnek, csoportnak, céhnek tündöklő példával járunk elől és szigorú önbírálatot gyakorolva, tettel cáfoljuk meg ellenségeink irigy ármánykodásait.

S ki tagadná közülünk, hogy soraikban egy idő óta, különösen az ifjabb és legifjabb nemzedék tagjai közt oly becsúgyak ébredtek fel, amelyek az újságírói hivatáson kívül keresik az érvényesülést, nagy kárára az újságnak, amelynek jeles tagjai erejüket nem tulajdonképeni hivatásuknak szentelik, hanem a költészetnek, nevezetesen a dráma költészetnek.

Kettős kár háramlik ebből. Kára van ebből a hirlapíródalomnak, mely megsínyli, ha kitűnő erői nem teljes lélekkel és becsúgygyal dolgoznak a sajtóban hanem a művészetben keresik sikerüket. S kára van ebből a költészetnek, mely megsínyli azt, ha nem igazán ihletet költő-tehetségek keresik benne az érvényesülést.

Mert újságírás és költészet két teljesen különböző valami. Az előbbi az időszzerű események szolgálatában áll, — az utóbbi az állandó és örök művészi igazságokat szolgálja. Nem mondom én, hogy költő nem lehet egyúttal újságíró, sem azt, hogy újságíró nem lehet költő: de bár egy ember két foglalkozást üzhet a két foglalkozás mégis lényegében teljesen különböző.

Vörösmarty, Petőfi, Arany, Vajda s számosan legnagyobb költőink közül éle-

tük egyik vagy másik korszakában, avagy mindvégig egyidejűleg hirlap munkásságot is folytattak. Azelőtt is, ma is gyakran előfordult, hogy valamely költő, mivelhogy a költészet nem biztosított neki megélhetést, hirlapírással kereste kenyerét. De az ilyennek a hirlapírás nem volt tulajdonképeni hivatása, — hanem csak, a mi sajnos viszonyaink közt önfentartási eszköze.

S habár az igazi költők a hirlapírást sohasem tekintették voltaképeni hivatásuknak, mégis mintaszerűen feleltek meg annak is, mert tiszta eszménységüket, pártatlan lelkük igazságosságát és nemes hazafiságukat hirlap munkásságukba is átviték. A nemzet tehát, bár mélyen fájlalhatta, hogy nagyjai kénytelenek szellemük kincsét hirlap apró-pénzre váltani: — a nagyok hirlapírói ténykedését mégis gyönyörködve olvashatta, mert amit a nagyok erejükből napi munkára áldoztak: az nyeresége volt a hirlapíródalomnak. Azt az erőt, amit a költészet vesztett, a hirlapíródalom nyerte meg.

De fordul a sor. Most már nagy általánosságban ott tartunk, hogy nem a költők keresik kenyerüket a hirlapíródalomban, — hanem a hirlapírók keresik babérjukat a költészetben. S míg az előbbi esetben, a költészet keveset vesztett, mert a nagyok erejéből maradt elég a költészetnek, a hirlapírás pedig csak nyert: — addig a mostani állapotok mellett veszt a hirlapírás s még több kár éri a költészetet. Hiszen bármily buzgónak, jelesnek, kitűnőnek tartunk is egy hivatásos hirlapírót: tehetségét még sem hasonlíthatjuk nemzeti nagyjaink tehetségéhez s nem állíthatjuk róla, hogy ha hirlapírói tehetségét megosztja, maradandó költői műveket tud alkotni s még hozzá hirlapírói hivatásának is meg tud felelni.

A mai állapotot nagyon megsínyli az egész irodalom s hirlapíródalom Nagy kárára van ez a színházaknak, melyek a hirlapíró-költők művei elől nem térhetnek ki, nagy kárára van a színházi bírálatnak, mely bajtársai kapcsolatoktól nem tud megszabadulni, nagy kárára van a maradandó értékre törekvő költészetnek, mely a hirlapíródalom törekvő tagjainak munkáival nem képes a versenyt fölvenni.

Valóban, szeretett kartársaim, e bajokon segítenünk kell. Szigoruan hivatásunk keretei közt kell maradnunk. S hivatásunk, hogy a napi eseményekről kitűnő tudósításokat nyújtsunk, továbbá az események fölött bírálatot gyakoroljunk. Magasztos hivatás ez is. Bírálni a közéletet, szolgálni a jót, a hasznosat, a hazafiast, — üldözni a rosszat, a haszontalant, a hazafiatlant: kell-e nekünk ennél különb hivatás.

Nekünk nem epikai és drámai műveket kell írunk: — hanem bírálatot gyakorolnunk az epikai s drámai művek fölött. Valamint, hogy mi nem igazgatjuk a városokat s vármegyéket, hanem csak véleményt mondunk a közigazgatás fölött: — valamint mi nem kezeljük az ország pénzeit, hanem csak kegyes, vagy kegyetlen bírálatban részesítjük a pénzkezelés módját: — valamint mi nem

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, Fötér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen szinmentes s kiváló jó hatású „Mollitergin“ arcz s kézbőr finomító szszépitő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóvalfelülmulja. Hatása gyors s biztos. A szél kifújta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, s powder alá is igen ajánlható. Mint bőr-ápoló szer pártatlan! Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.

hajtjuk a gőz- és villamvasutak üzemeit hanem csak megmondjuk nézeteinket, azok helyes vagy helytelen üzeméről; — valamint mi nem énekelünk, nem táncolunk, nem ugrálunk s nem nyújtunk mutatványokat színházakban s dalcsarnokokban, hanem csak megírjuk mindezekről ítéletünket: — úgy a költséget legmagasabb műfajaiban sem az a mi hivatásunk, hogy magunk az alkotás munkáját végezzük, hanem csak az, hogy a néző, az élvező, az ítélő közönség véleményének adjunk kifejezést, valamely műalkotás fölött.

S minél nagyobb mérvben igyekszünk az alkotásban feltűnni, annál jobban hanyagoljuk el voltaképpen hivatásunkat, a bírálatot.

Szeretet mondatta velem ezeket s remélem, szeretett kartársaim, nem fogják soraim célzatát félreérteni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, dec. 13.

Az obstrukciónak vége. Ez már a mai ház külső képén is látható volt. Alig néhány képviselő jelent meg és különösen az ellenzék volt kis számban képviselve. A tárgyalás is gyors menetben folyt és a horvát provizóriumot alig néhány perc alatt letárgyalták.

Volt azonban mégis nevezetes momentuma a mai ülésnek és ez: Kossuth Ferenc önértékes kijelentése volt. Erélyesen tiltakozott a gyanúsítás ellen, hogy ő éjjel titkon tárgyalt volna a miniszterelnökkel. A mióta haza jött, mindig a haza érdekét szolgálja. Az a kijelentése, hogy felemelt fővel áll itt, akit mindig a legérdemtelenebbül gyanúsítanak, általános mély hatást tett.

A provizórium után a kérvényeket tárgyalták kevés érdeklődés mellett. Hétfőtől kezdve folytatódik a ma megkezdődött komoly munkásság és remélhető, hogy még a karácsonyi szünetig 5—6 törvényjavaslatot intéz el a Ház.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László és Cseh Ervin.

Elnök fél 11 előtt nyitotta meg az ülést és bemutatta az irományokat.

A leszerelt obstrukció.

Kossuth Ferenc a napirend előtt felszólalva, tiltakozik az ellen, hogy ő éjjel idején titkon tárgyalt volna a miniszterelnökkel. Nagyon fájjalja, hogy a sajtó egy része minden parlamenti akciót, a mely nem a végletekig megy, nem tart komolynak. Az ő véleménye az, hogy a végletekig menő parlamenti akciónak csak bizonyos esetekben van jogosult-

sága, de nem helyeselné azt, hogy egy parlamenti akció mindig a végletekig menne. (Általános helyeslés.)

A Ház azután harmadszori olvasásban is elfogadta az *indemnitást*.

Következett a **horvát pénzügyi provizórium**.

Neményi Ambrus előadó rövid indoklás után, a mely szerint az osztrák kiegyezés miatt, illetve miután azt eddig megkötni nem lehetett és így Horvátországgal nem köthettünk állandó jellegű egyezményt, elfogadásra ajánlja az egy évre szóló horvát provizóriumot.

Kossuth Ferenc: A horvát provizórium szintén időhöz van kötve és épen ezért, ha az ellenzék akarná, megobstruálhatná. De miután ezzel törvénytelen állapotot idézné elő s ezt a párt nem akatja, így az obstrukciótól eláll, de a javaslatot nem fogadja el, mert míg 67-ben, a mikor az egyezmény Horvátországgal létrejött, általános volt az öröm és a horvátok igaz barátsággal és szeretettel viseltettek irántunk, ma már mind nagyobb és nagyobb követelésekkel állanak elő, de a jó indulat a lakosság nagy részében megszűnt, sőt ellenséges indulattal viseltetnek irántunk, addig pedig míg a viszony ilyen, nem hajlandó semmi engedményt megadni Horvátországnak.

Szederkényi Nándor nem tekinti ez ügyet bizalmi kérdésnek és miután nem akar alkalmat adni Horvátországnak arra, hogy újabb és alaptalan vádaskodással illesse Magyarországot, a javaslatot elfogadja.

Széll Kálmán miniszterelnök mindenekelőtt Kossuth előbbi felszólalására reflektálva, kijelenti, hogy Kossuthal csak privátbeszélgetése volt, de semmiféle tárgyalás közte és Kossuth között nem volt. (Elnök helyeslés.) A mi a horvát egyezményt illeti, nem tartotta célszerűnek a tárgyalások forcírozását, mert reméli, hogy a differenciákat a legközelebbi tárgyalások során sikerül kiegyenlíteni. (Helyeslés.)

Kossuth a gyanúsítás ellen.

Kossuth Ferenc személyes kérdésben kijelenti, hogy a napirend előtt már érintette azt a koholmányt, a melyet róla terjesztettek kijelenti újból, hogy a híresztelésekből egy árva szó sem igaz. — Igaz csak annyi, hogy mint pártelnök beszélgetett a miniszterelnökkel, ő mindig kötelességét teljesítette és a mióta haza jött, mindig egy célja volt: a haza ügyét szolgálni. (Elnök általános helyeslés.) A sajtó egy része mindig meggyanusítja őt. Neki mint pártvezérnek kötelessége, hogy ha tud vivmányokat szerezzen és eszközöljön ki az ország számára (Elnök helyeslés.) Ausztriában a korona tudtával alkudozik a kormány az ellenzékkel. A mikor ő a miniszterelnökkel beszélgetett hazafias cselekedetet követett, felemelt fővel állok itt — úgy mond — és meggyőződése, hogy ha valaki nem érdemli meg az országban a gyanúsítást, az én vagyok. (Elnök helyeslés.)

A provizóriumot a ház általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalás során **Kossuth** megismétli Szederkényivel szemben előbbi kijelentéseit, a melyek miatt a provizóriumot nem szavazza meg.

Szederkényi megjegyzése után a részletekben is elfogadták a provizóriumot.

A munka rend.

Elnök javasolja, hogy hétfőn a mentelmi ügyeket tárgyalják és esetleg a fennmaradt kérvényeket intézzék el.

Barta Ödön kéri hogy legközelebb a be- és kivándorlási törvényjavaslatokat tárgyalják.

Széll Kálmán miniszterelnök maga is ezt akarta és keddre kéri e javaslatok tárgyalását.

Elnök így állapítja meg a napirendet és bejelenti, hogy Balog Mihály nagyszalontai képviselő beszüntette mandátumát.

Következtek a kérvények.

Daróczy Aladár előadó, kérdezi, mi történjék a mult ciklusról fennmaradt ama kérvényekkel, a melyeket már a ház egyszer tárgyalta, de az újabb hasonló kérvényeket el nem intézte? Nem kellene-e visszaküldeni a bizottságnak.

Thaly Kálmán szerint nem kell visszaküldeni.

Elnök a visszaküldést proponálja és ezt **Barabás Béla** és **Buzáth Ferenc** is helyesli.

Széll miniszterelnök is ily értelemben szólal fel.

Elnök kimondja e határozatot, mely szerint a függőben levő kérvényeket a bizottság haladéktalanul tárgyalja és még a szünet előtt e ház elé terjessze. (Általános helyeslés)

Következett a tárgyalás.

Daróczy előadó Hoch János marosvásárhelyi lakos kérvényét, a melyben miután a választáson a csendőrök megsebesítették és munkakeptelen lett, támogatást kért, a belügyminiszternek kiadatni javasolja.

Leber Dénes pártolólág kéri kiadatni.

A szavazatnál nem volt kivehető a többség. Az ellenpróbánál a miniszterelnök is fel áll Leber indítványa ellen, de a többség pártolólág adta ki. (Derűtség a szélbalon.)

Fölkiáltások: Le kell mondani.

Széll Kálmán min. elnök: Természetesen, (Derűtség) félreértés volt különben, Nekem mindegy.

Az elemi károk.

Több vármegye az elemi károk miatt adóelengedést kér. A bizottság a kérvényeket a pénzügyminiszternek kiadatni kéri.

Barabás Béla és **Molnár János** pártolólág akarják kiadni a kérvényeket.

Lukács László pénzügyminiszter kéri a pártolólág szó mellőzését, mert a miniszterek egyenlő elbánásban részesítik a kérvényeket és így e szónak értelme sincs.

A pártolólág szó így elesett.

A céhrendszer.

A b.-csabai iparosok az ipartörvény módosítását és a céhrendszer behozatalát kéri.

Karácsonyi és ujévi ajándék-tárgyak

u. m.: Nagy esaládi doboz levélpapírok, Irókészletek, Asztali tentatartók, Iróalyratok, Festő minták, Festék dobozok, Képeslap-albumok, Emlékkönyvek, Legdivatosabb névjegyek, Képes és kifestenivaló könyvek, legnagyobb választék, feltűnő olcsó árakban

Pongrácz Géza főüzletében, Debreczenben, Piacz-utca 7. (Vecsey-ház.)

Egyptomi cigareta-hüvelyek 1000 drb. 2 K., 2. K. 40 fillér, 2 K. 60 fillér.

Daróczy előadó a keresk. miniszternek kiadatni javasolja a kérvényt.

Molnár János pártolólág akarja kiadni.

Szell miniszterelnök e pártolólagozó ellen foglal állást.

Major és Wilczek gróf az ipartörvény módosítását, illetve revizióját követelik.

Barabás az iparosok óhajának teljesítését kéri a nagyvárad kongresszus határozata értelmében. Az iparosok ügyeit az ipartestületek intézzék el. A szakoktatás fejlesztését is kívánja. (Helyeslés.)

Szell Kálmán miniszterelnök pontosságát ajánl a kérvények elintézésében. A képviselők néha nem is tudják mi foglaltatik a kérvényben. A kormány mindig lelkiismeretesen kezelte a kérvényeket és a „pártolólág” való kiadás felesleges, **Molnár** és **Szederkényi** e kijelentést veszélyesnek tartják a ház szuverénitása szempontjából.

Szell Kálmán miniszterelnök respektálja a ház határozatait, kéri azonban, hogy a kérvényt egyszerűen adják ki.

A ház így határozott.

Öt perc szünet után, folytatták a kérvények tárgyalását.

Azoknál a kérvényeknél, melyek **Rákóczi Ferencz** és **Kossuth Lajos** érdemeinek törvénybe iktatását, továbbá 1903-ban a kuruc harcok 200. évfordulójának megünneplését kívánják.

Szederkényi Nándor utasítani kéri a kormányt, hogy törvényjavaslatot nyújtson be **Rákóczi** és **Kossuth** érdemeinek elismeréséről.

Thaly Kálmán hosszasan és lelkesedéssel szól **Rákóczi** hamvainak hazaszállításáról. Az egész ház osztatlan figyelmével tiszteli meg **Thaly** érdemes, hazafias felszólalását.

Barabás Béla hasonló szellemben nyilatkozik.

Szell Kálmán kijelenti, hogy foglalkozni fog **Rákóczi** hamvai hazaszállításának kérdésével. **Szederkényi** javaslatához azonban, hogy **Kossuth** érdemeit törvényhozási aktussal törvénybe iktassák, ez idő szerint nem járulhat hozzá. A legnagyobb elismeréssel és hazafiúi hálával gondol ő is **Kossuth** érdemeire, de minthogy 1849-ben a Habsburg ház detronizációjához hozzá járult, ennek folytán a királytól kinevezett kormány nem támogathatja a javaslatot.

A szélső bal zajongással fogadta a miniszterelnök férfias őszinte nyilatkozatát, mely **Kossuth** nagy érdemeinek dicsőítése volt.

Az ülés ezzel véget ért.

Prága, azaz Práha.

Páris csehül ünnepli a magyart.

Párisban a városházán elhatározták, hogy a magyar delegátusok párisi látogatásának emlékére, a magyarok iránt érzett rokonszenvük jeléül Páris egyik legszebb utcáját *Rue de Prague*-nak fogják elnevezni.

Oh azok a kedves franciák!

Nekik Prága magyar város, és miért ne adnának nekünk prágai utcát? hiszen **Shakspere** is felfedőzte a cseh tengert s a magyar szörnyen szereti és fogyasztja a prágai sódort.

Szó a mi szó, bizony csehül áll a mi magyar hirünk a felületes franciák tudományában.

De hát csoda-e vajjon? Jó részt magunk vagyunk az okai ennek. Mert mi még léhábbak vagyunk a franciáknál is, midőn a nemzeti önértékről, magyarságunk jogainak külsőségeiben is jellemző feltüntetéséről van szó.

Hány cseh és német, szerb és tót nevű magyar ember küld képet, butort, szőlőt, gyümölcsöt, paripát bort Párisba? így aztán — nomen est omen — nem tartanak minket önálló nemzetnek s még amikor meg akarnak tisztelni, akkor is a nyakunkba akasztják a — cseh üveget.

De hiszen mi még tudományos téren se tiltakozunk a sértő tévedések ellen.

Van Párisban egy gyűjtemény: a hadi szerek és fegyverek muzeuma. Ott mutogatják **Mátyás** királyunk gyönyörű pajzsát. S a tudományos ismertető füzetben **Hunyadi Mátyás** **Corvin** néven mint olasz származású német herceg szerepel, aki Sziléziában fejedelem volt...

Igy kapjuk aztán a magyarok látogatásának emlékére a — prágai utcát.

—r.

KÖZIGAZGATÁS

× **Felhívás adóhátralékosokhoz.** A városi adóügyosztály főnöke **Lovassy Károly** tb. tanácsos a következő felhívást intézi az adózó közönséghez:

A m. kir. pénzügyi magas miniszterium a Debrecen sz. kir. város közönsége terhén ez idő szerint még fent levő adóhátralékokat igen nagyra találván, utasította a városi közigazgatási bizottságot, hogy az adóbehajtást annál is inkább szigorúan eszközöltesse, mert a mennyiben 1903. évi január 15. én még hátralék állana fenn, — annak behajtására állami végrehajtók küldetnek ki.

Hogy a város és az adózó közönség ezen újabb megterheléstől menekedjék, a városi adóügyosztály felhívja a közadóbeli tartozással még hátralékban levőket, hogy hátralékokukat és pedig a már kivett adónemeket a kivetés, a kivetetlenséket pedig a mult évi kivetés szerint még ez év folyamán befizetni ne késlekedjenek, mert a reájuk kitűzött árverés — tekintet nélkül esetleg törlés alatt levő, de ez idő szerint még terhükön levő adóösszegre — a legszigorubbán keresztül fog vezetetni.

× **Pályázat községi hivatalokra.** *Balmazújváros* nagyközség, pályázatot hirdet két segédjegyzői és egy községi irnoki állásra. Az állásra pályázók kérvényeiket mentől hamarabb nyujtsák be, mert mindhárom állást e hónap 27-ig feltétlenül betöltik. Bővebb felvilágosítást lehet nyerni a debreceni főszolgabírói hivatalnál.

× **Mérnökválasztás H. Bösörményben.** *H.-Bösörmény* városa egy újabb mérnöki állást rendszeresített. Az állást egyelőre ideiglenesen töltötték be s most kéri a város **Rásó Gyula** alispánt, hogy

ez állás betöltésére hirdesse meg a pályázatot s a válasz ábra határidőt tűzön ki.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

Dec. 15. Megyei közgyűlés.

Dec. 15. A népnevelésügyi bizottság ülése délután 4 órakor, (Városháza)

Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

Dec. 29. Törvényhatósági bizottsági tagokválasztása d. e. 8 órától d. u. 4 óráig.

Rudnyánszky új költeményei.

Az ország minden részéből érkeznek az előfizetések **Rudnyánszky Gyula** új költeményeire.

Nagy és előkelő nevű, országos híri férfiak és nők tisztelik meg a költőt érdeklődésük gyöngéd figyelmével és a szétküldött ivék egyre sűrűbben érkeznek a *Szabadság* szerkesztőségébe előfizetők neveivel teleírva. Egyesek is nagy számmal fizetnek elő **Rudnyánszky** új költeményeire.

Debrecen város értelmisége, művelt uri társasága s a debreceni hölgyközönség sem marad hátra: napról-napra több ívet kapunk vissza jelentkező előfizetőkkel.

A *Szabadság* szerkesztősége ennél fogva elhatározta, hogy a **Rudnyánszky Gyula** új költeményeire előfizetők névsorát a *Szabadság* hasábjain közölni fogja.

Legközelebb megkezdjük az előfizetők neveinek közlését.

Kérjük ennél fogva mindazokat, akiknél gyűjtőivek vannak, kegyeskedjenek az előfizetők jegyzékét, szintugy egyesek is előfizetésüket mielőbb a *Szabadság* szerkesztőjéhez, **Rudnyánszky Gyulához** eljuttatni.

* **Istenítiszteletek.** Ma vasárnap a következők tartanak istenítiszteletet: az ev. ref. nagytemplomban **Szabó Bertalan** s. lelkész, a kistemplomban **Dicsőfi József** lelkész, az újtemplomban **Nánassy Lajos** s. lelkész, a szegényházban **Hajdu Zsigmond** s. lelkész, a csapókerti imaházban **Kovács János** népiskolai felügyelő. — A rom. kath. templomban reggel 6 órakor rórátét tart **Wolafka Nándor** dr. püspök, 7 órakor misézik **Szabó István**, 8 órakor szent mise a főgimnázium tanulói részére, 9 órakor ünnepélyes nagy misét tart **Pák Emil**, utána szent beszédet mond **Szabó István**, háromnegyed 11 órakor szent misét mond **Molnár K. Dezső**, melyen a Svetits zárda növendékei s az elemi iskolák növendékei vesznek részt, fél 12 órakor pedig **Brösztel Lajos** misézik. — Délután fél 3-kor dr. **Wolafka Nándor** püspök kereszténytanítást tart, 3 órakor litánia, utána rózsafüzér-ájtatosság lesz. Délután 5 órakor **Jézus** szent szíve társulatának hónapos aj-

FERENCZ JOZSEFKESERUVIZ

az egyedüleismert kelemetes izü természetes hashajtószert.

tatosságát tartja *Wolafka* Nándor püspök a szokásos szent beszéddel és körmenettel. — Az *ágost. hitv. ev.* templomban d. e. 10 órakor az isteni tiszteletet *Máthé* Károly hitoktató végzi. — A *gór. kath.* kápolnában reggel 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 9-kor sz. m. se, délután fél 3 órakor kereszténytanítás, 3 órakor vécsernye, utánna sz. olvasó.

* **Küldöttség a miniszternél.** Debrecen város küldöttsége ma fog tisztelegni *Plósz* Sándor igazságügyminiszternél a Debrecenben felállítandó javító intézet ügyében. Tegnap érkezett meg Debrecen városához a miniszter távirati értesítése, a melyben tudatja, hogy a küldöttséget ma délelőtt 11 órakor fogja fogadni. A küldöttség tagjai *Komlóssy* Artur polgármesterhelyettes vezetése alatt, tegnap utaztak el. Együtt mentek *Abrahám* László t. főgyógyász, *Bészler* Károly tanácsos és *Bakonyi* Samu dr. országgyűlési képviselő. Budapesten csatlakozik a küldöttséghez *Puky* Gyula főispán, a ki a küldöttséget a miniszter elé vezeti, továbbá *Thaly* Kálmán és *Dobieczy* Sándor.

* **Szobrot a vértanu honvédtábornoknak.** Zombor város gyűjtőívet és hazafias hangú felhívást küldött Debrecen városának, melynek közönségét adakozásra szólítja fel. *Schweidel* József vértanuhalált halt, volt 48 as honvédtábornoknak Zombor város nagynevű szülöttjének szobrot akar ugyanis a város emelni s ebben a tekintetben Debrecen város hazafias hozzájárulását kéri. A kérelem elől Debrecen város hazafias közönsége bizonyára nem fog elzárkózni.

* **A magyar föld érdekében.** Somogy vármegye elhatározta legutóbbi közgyűlésében, hogy felír a képviselőházhoz, hasson oda a kormány, hogy nem magyar állampolgár magyar földbirtokot még öröklés útján se szerezhessen. Elszomorító, — ugymond a jelentés, — hogy Magyarországon több mint két millió hold föld idegenek birtokában van, ennek a terjeszkedésnek törvényhozás útján elejét kell venni. A feliratot pártolés és hasonszellemű határozat hozatal végett úgy Debrecen város, mint Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának megküldték.

* **Az ipartestület karácsonyi kiállítása.** A karácsonyi kiállításra szánt tárgyak már mind beérkeztek s festői, ügyes csoportosításban várják a látogató közönséget. Örömmel adunk hírt a kiállításról, mert jóleső érzéssel, őszintén megállapíthatjuk, hogy a magyar iparosok, a debreceni iparosok ha akarnak, ambíciójuk, igyekvésük felkeltésével olyan ipari tökélyt és művészi értékkel bíró műtárgyakat tudnak alkotni, melyek bátran kiállják a versenyt a külföldi régi, nyugodt alapokon fejlődött nagyszabású ipari termékeivel. A karácsonyi kiállításra küldött tárgyak legtöbbjének elkészítésénél ugyan az iparosok nem annyira a művészi, mint inkább a célszerűség szempontokat tartották szem előtt az ipartestület felhi-

vása folytán és örömmel látjuk, hogy a célszerűség mellett, ahol csak lehetett, belevitték munkájukba az izlést, a művészetet. A kiállítás részletes ismertetését és a versenydíjazások eredményét lapunk holnapi számában közöljük.

* **Báth Károly emléke.** A Kamara által megindított gyűjtéshez újabban a következő adományok érkeztek:

Lukács Armin 5 kor. Jákó Mihály (Szatmár) gyűjtés 12 kor. 30 f. (Ehhez hozzájárultak: Jákó Mihály 3, Paskuj Imre, Wallon Lajos, Beer Mór, Rooz testvérek 1—1, Szathmári Termény és Hitebank 2. Weisz Gyula, Werton János, Deutsch Mór Dellmann, K. V. 50—50 fillér, Krausz J. Lövinger I. N. N. 30—30 fillérrel.) Ehhez hozzáadva a már kimutatott gyűjtést, 180 koronát, a gyűjtés eddigi eredménye 192 korona 30 fillér.

* **A népkonyha megnyitása.** A csapatutcai Kovács-féle laktanyában ma déli fél 12 órakor nyílik meg a városi segélylyel felállított népkonyha. A megnyitáson jelen lesz a városi tanács több tagja, a debreceni jótékony nőegylet elnöksége és választmánya. A megnyitó beszédet *Koncz* Ákos tb. tanácsos, nőegyleti titkár mondja és szavaira a tanács nevében *Oláh* Károly tanácsos fog felelni, majd felkéri a nőegylet elnökét: *Veressné Szathmáry* Teréz Urasszonyt a népkonyha megnyitására.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt hét folyamán születtek Debreczenben összesen 44-en, ebből 26 fiu és 18 leány. Tegnap a következő haláleseteket jelentették be sz. anyakönyvi hivatalnál: özv. *Devics* Sándorné róm. kath. 74 éves, özv. *Kiss* Ferenczné ev. ref. 74 éves, özv. *Mondracki* Sándorné róm. kath. 55 éves, *Hadadi* Sándor ev. ref. 7 éves. *Keckés* Mihály róm. kath. 57 éves, *Markovics* István róm. kath. 12 éves. Az elmúlt héten elhaltak összesen 35-en.

* **Eljegyzések.** E héten a következő eljegyzéseket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: *Kozma* István kefégyári munkás eljegyezte *Vince* Erzsébetet, *Szilágyi* György bérkocsis *Fekete* Juliánát, *Poley* József földmives *Uj* Juliánát, *Szigeti* János bérlő *Balogh* Máriaát, *Kaszás* István kőművessegéd *Burai* Juliánát, *Nagy* József máv. munkás *Molnár* Máriaát, *Horváth* Isván cipész *Zöld* Máriaát, *Csapó* Mihály kocsis *Miklósi* Máriaát, *Nyiri* János kisbirtokos *Gömöri* Zsuzsánát, *Iklódi* János városi írnok, *Salánki* Esztert, *Rehnele* Ede cipésmester *Molnár* Juliánát, *Ferenci* Sándor kisbirtokos *Csiszai* Erzsébetet, *Buglyó* Ferenc kisbirtokos *Fülep* Esztert, *Erdei* Péter cipésmester *Sorjai* Ceciliát, *Nagy* János kisbirtokos *Gyöngyössi* Juliánát, *Mile* István napszámos *Kövér* Klárát.

* **Házasságkötések.** Az elmúlt héten házasságot kötöttek: *Horváth* Gyula *Kálló* Zsuzsánával, *Szabó* Gyula *Kozempel* Erzsébettel, *Nagy* Gábor *Nagy* Zsuzsánával, *Albert* György *Csapó* Erzsébettel, *Szabó* István *Szilasi* Lidiával,

Monoki István *Szebeni* Juliánával, *Méhész* Sámuel *Szilágyi* Zsuzsánával, *Szabó* Ferenc *László* Eszterrel, *Szilvási* János *Sas* Juliánával, *Karabélyos* Zoltán *Pohl* Irmával, *Varga* Lajos *Némethi* Juliánával, *Orosz* András *Katonka* Juliánával, *Weisz* Lázár *Rózenfeld* Saroltával, *Szabó* János *Dér* Erzsébettel, *Király* József *Pusztai* Zsuzsánával, *Fekete* József *Kozma* Rózával, és *Rottler* Béla *Benkő* Ilonával.

* **Esküvő.** *Földvári* Farkas szaniszlói nagybérlő tegnap délután esküdött örök hűséget *Fleischmann* Matler Margit kisasszonynak, *Fleischmann* Mór nagykereskedő bájos leányának. Az anyakönyvi kötést *Oláh* Imre anyakönyvvezető végezte teljes díszben. Az esketésnél tanuként szerepeltek: *Dr. Balkányi* Ede és *Stern* József gyáros.

* **A Kamara a kereskedelmi ünlőkörhöz.** A debreceni keresk. kamara azon alkalomból, hogy a kereskedelmi ünlői intézményt a képviselőház bizottságaiban különféleképp tárgyalják s eltérő vélemény mutatkozik ez intézmény további tartására felől, levelet intézett kerülete kereskedelmi ünlőkeihez s lelkökre köte e levélben, hogy kötelességeiket pontosan teljesítsék. A levél így szól:

„A kereskedelmi ünlői intézmény létjogosultsága körül ezidőszent országos vitatkozás folyik s kérdéssé vált, hogy ez intézményt az új polgári perrendtartás fenn fogja-e tartani.

Az ország kereskedelmi érdekeltsége s azzal összhangozólag kamaránk is a legerélyesebben szállt sikra az ünlői intézmény fentartása érdekében, de a törvényhozás legilletékesebb tényezői között is sok ellenzője van az intézménynek.

Az érvek között, melyeket el-lene felhozunk, szomoruan kell hallanunk azt is, hogy az ünlői intézmény az igazságszolgáltatás gyorsaságát gátolja, mert a kereskedelmi ünlők nagy általánosságban nem fogják fel kellő lelkiismeretességgel kötelességeiket s hanyagul tesznek eleget a bírói tanácsokba való meghívásnak, úgy hogy miattuk gyakran a tárgyalásokat el kell halasztani.

Bár az elnökség meg van arról győződve, hogy ezek a súlyos vádak kerületünk kereskedelmi ünlőkeit nem érinthetik, mégis kötelességében állónak tartotta épen a jelen alkalommal figyelmeztető szavát felemelni s a m. t. kereskedelmi ünlők uraknak lelkere kötni, hogy e tisztségben a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel járjanak el s amennyiben idejük és körülményeik ebben őket gátolnak, inkább térjenek ki a megbízás elől s engedjék át a helyet olyanoknak, akik a terhes de fontos hivatásnak könnyebben megfelehetnek.

* **A Székely Bazárt** rendező végrehajtó bizottság tagjait felkéri az elnökség, hogy a ma d. e. 11 órakor a kereskedő társulat titkári hivatalának helyiségében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

Karácsonyi ajándéknak

legjobban és legolcsóbban HARTH GUSZTAV

a legkedvesebb egy életnagyságu Platin Aquarell vagy Pastell kép. Ilyen képek elő o o o o állítására o o o o

fényképész képes Piacz-u. 34. sz. a.

* **Karácsony az árvaházban.** Mint Minden évben, úgy az idén is eljő a gyermek Jézus a nőgyelet árváinak otthonába. A megváltó születésének ünnepe legyen nekik is örömnappal. Szeretettel és bizalommal kérjük mindazon jó sziveket, akik a debreczeni jótékony nőgyelet árváinak karácsony fájára küldeni akarnak valami ajándékot, méltóztassanak azt a nőgyeleti árvaházba (Péterfia-utca) elküldeni.

* **Munkakiállítás a szövőipariskolában.** A debreceni jótékony nőgyelet szövőipartanfolyamára járó növendékek munkái tegnapról kezdve megtekinthetők a nőgyelet péterfia utcai árvaházának nagytermében. A jótékony nőgyelet ugyanis az általa beszerzett egy szövőgépen több növendéket kitanított és most az ezen gépen készített szebbnél szebb munkákat a bekerülési árban eladja. Alkalmunk volt megtekinteni a kiállított munkákat és jó lélekkel elmondhatjuk, hogy azok minden tekintetben kielégítik a legfokozottabb igényeket. Ez okból felkérjük városunk közönségét, méltóztassanak ezen ingyenes kiállítást megtekinteni és szükségleteiket ott beszerezni. A szövőipar tanfolyam a jövő év elején a kereskedelmi kormány által adományozott s már utban levő gépekkel felszerelve, nagyobb méreteket fog ölteni s nincs okunk kételkedni, hogy az ott készített munkák csakhamar kapósak lesznek.

* **Etelka nap az árvaházban.** Dr. Irinyi Istvánné urasszony édes anyjának boldog emlékezetű Nemes Kálmánné urnőnek emlékezetére ezer koronás alapítványt tett a jótékony nőgyelet árvaháza részére. Az árvaház évenként házi ünnepet tart hálából az alapítvány nevét viselő urnő emlékezetére, ébren kívánván tartartania fogékony gyermek lelkekben a kegyeletet. Az ünnepség e hó 16-án délelőtt 11 órakor lesz az árvaház nagytermében, melyre a nőgyelet tagjait és választmányát tisztelettel meghívja az elnökség.

* **Járványos betegségek a megyében.** Nem lehet csodálkozni azon, hogy a mostani szigorú időjárás alatt sok a beteg. A megye több részéből érkeznek az alispáni jelentések járványos betegségekről, így H.-Hadházról, Dorogról és B. Újvárosról számos jelentés érkezett az utóbbi napokban.

* **A bűnügyi-osztály — sötétben.** Tegnap délután a rendőrségi bűnügyi-osztálynál koromsötétség uralkodott, mikor ráborult a városra a decemberi alkonyat. A Szent-Anna utcai rezidenciába ugyanis egyetlen gázcső sem maradt hasznavehető állapotban, mind befagyott az előző éjszakai hideg miatt.

* **A máv. bérletjegyei.** A m. kir. államvasutak közp. menetjegy irodája arról értesíti a Kamarát, hogy az 1903. évi államvasuti bérletjegyek a következő árak mellett fognak kiadatni:

I. oszt. 1100 kor. II. oszt. 770 kor. III. oszt. 449 kor. Kiállítási illeték továbbra is 2 kor. Postadíj 50 fillér.

A jegyek kiállításához mint eddig, két új fénykép szükséges, az előoldalon a tulajdonos aláírásával. A kereskedő cégeket különösen figyelmezteti a Kamara azon körülményre, hogy bérletjegyek átírása évközben csupán azon esetben lesz megengedve, ha a megrendelésből kitűnik, hogy a bérletjegy a cég alkalmazottja, illetve utazója részére lett kérve.

* **Szerencsétlenül járt fuvaros.** Kaszás István fuvaros ezélt egy héttel isme-

retlen módon eltűnt. Aggódo családja a csendőrséget kérte fel, hogy nyomozzon az eltűnt ember után. A kabai csendőrség járőre hosszas keresés után megtalálta Kaszás Istvánt, ki nagybetegen fekszik egy H.-Szoboszló és Kaba közt levő tanyai házában. A két községet összekötő úton fuvarozott Kaszás István. A kocsii mellett ballagott, egyszer csak elcsuszott s oly szerencsétlenül bukott a kocsii alá, hogy a kerekek keresztül mentek rajta s egyik lába eltört. A legnagyobb kínok között hajtattott a legközelebbi tanyára, hol a jószívű emberek ápolás alá vették.

* **Tüzelőfa a szegényeknek.** Ugy volt szokásban eddig, hogy a város a szokott mértéknél bőkezűbben osztott ki segélyt a téli hónapokban a segélyre szoruló s arra érdemes szegények közt. — Most Vecsey Imre tb. főjegyző azt javasolta a tanácsnak, hogy tekintettel az ideai, nagyon szigorú téli időre, ne pénzben kapják a szegények a városi segélyt, hanem tüzelő fában. A tanács a javaslatot el is fogadta s mátol kezdve a szegények tüzelőfát kapnak, hogy védekezhesenek a hideg tél ellen.

* **A gyermekek réme.** A kis gyermekek rettegett betegsége, a ronesoló toroklob (difteritisz) ismét fellépet. Tegnap már áldozata is volt, a kórházban halt el egy 7 éves kis iskolás gyermek. Debrecen levegője ugyan nem kedvez a járványos betegségeknek s a legkritikább esetek közé tartozik, hogy a könnyű lefolyású vörhenyen kívül más járványos betegség tömegesen lépne fel, — de a mostani zord időjárásban fokozottan kell ügyelni az apró gyermekekre, mert a ronesoló toroklob ha szórványos is, a legtöbb esetben halállal végződik.

* **Falusi zsebtolvaj.** Sigér Mihály téglási gazdálkodótól P. Kis Bálint foglalkozás nélküli napszamos egy óvatlan pillanatban 60 korona bankpénzt kiemelt a zsebéből. A falusi zsebtolvaj tetének elkövetése után megugrott, a csendőrség kézrekerítésére szélesebb körű nyomozást indított meg.

* **Dohánycsempészek.** A csendőrök Nagy József és Juhász Józsefné szováti lakosokat dohánycsempészeket megcsipték a h.-hadházi állomáson. Eppen vonatra akartak ülni, hogy batyuba kötött csempészt dohánnyt szállítsanak Debrecenbe, hol azután jó pénzen értékesíték. A náluk talált szűz dohánnyt elkobozták, tetteseket pedig feljelentették a pénzügyi hatóságoknak.

* **Bolti tűz.** Tegnap este Fazekas Kálmán Hatvan-utca 4. szám alatti festék-kereskedésében tűz támadt. Eddig ki nem deríthető okból kigyuladt egy gyufaesomókat tartalmazó csomag. A tűzoltóság — melyet nyomban értesítettek az esetről — kellő időben megjelent a színhelyen s elfojtotta a tüzet, mielőtt nagyobb károkat okozhatott volna.

x **A gyomor többi szerveinkkel szemben mintegy szállító szolgálatot tesz, midőn a tápanyagokból a legfontosabb tápanyagok kiválasztja és az erővesztés pótlására rendelkezésére bocsátja.** Mint minden szerv, úgy a gyomor is felmondja néha a szolgálatot; felháborodik, hanyag vagy beteg lesz, miáltal kényserít valamiképp pótolni a gyomor munka képtelenségét. A Somatoséban oly szerűnk van, mely képes a gyomrot munkájától megkímélni, a mennyiben a test felépítéséhez és fenntartásához szükséges fehérnyét már kész állapotban tartalmazza u. i. oly alakban, melyben egyenesen a test nedvei által vétetik fel. A Somatosé 90

százalékon felül, tehát meglehetősen nagy mennyiségben tartalmaz könnyen emészthető fehérnyét, miáltal a gyengült szervezet erősítésére tömény és emésztett állapotban szolgáltatja mindazt, mit a gyomor csak nehéz munka árán képes a tápanyagokból kiválasztani és könnyen felszívódóvá tenni. Klinikailag bizonyították, hogy a Somatosé már néhány napi használat után az étvágyat és emésztést fokozza annyira, hogy a beteg rövid időn belül visszatérhet a rendes ételhez.

x **Védekezés a gyermekbetegségek ellen** csak akkor tökéletes, ha a gyermekek ellentálló képessége gyarapodik, Ez legjobban úgy érhető el, ha hidegebb évszak alatt csukamájolajat fogyasztanak, mely célra legajánlatosabb a Zoltán féle, mert kellemetlen íze, szaga nincs és tápereje igen nagy és könnyen emészthető. — Üvegje 2 korona a gyógyszerárakban.

x **A Zoltán-féle csukamájolaj** kedvező hatásáról a híresebb orvosok igen elismerőleg nyilatkoznak, mert köztudomású dolog, hogy teljesen szag és íz nélküli, erősítő tápszer úgy felnőttek mint gyermekek részére. Nagyon kívánatos, hogy meghonosodjék nálunk is az angol szokás, hogy gyermekeink 2-3 éves kortól Zoltán-féle csukamájolajat igyanak, miáltal a scrophulotikus bántalom kifejlődése meggátolható. — A gyermekeket erőteljessé csak e szer neveli. Készítője Zoltán Béla gyógyszerész, Budapesten, üvegje 2 Kor. a gyógyszerárakban.

x **Meglepő szép ruhaszővet, selyem bársony és mosóvelez** újdonságok — kaphatók: **Boros testvérek** női divat áruházában. Debrecen, Kossuth utca 6. sz. alatt.

x **A tenyérjósno** özv. *Hajdu Sándorné, Pávay Mária, városunk saját Lenormondja lakását (Csapó) Faragó utca 23. szám alá tette át.*

x **Alföldy Károly** tánciskolájában a második tanfolyam december hó 15-én kezdődik. Beiratásokat elfogad bármely időben. Lakása Péterfia u. 2. szám.

Eladó a nyári szinpad.

Arverés a Bikában.

— dec. 14.

Az Arany Bika bérlő társasága nagy papirosokon hirdeti, mi minden kerül árverésre.

A kávéházban nyugodtan ülő vendég nem tudhatja, melyik pillanatban huzzák ki alóla a kényelmes zsölleszékét.

Az utasok meg éppen bizonytalanságban lehetnek a felől, nem akkor nyit-e rájuk az árverelő társaság, midőn — nem illik az embert zavarni.

De legmulatságosabb a sok kótyavetyére kerülő holmi közt a hátulsó udvaron álló nyári szinpad sorsa.

Hát bizony a vándor dalesarnoki muzsa szellős hajléka, a nyári szinpad eladó.

Odakint Celsius hőmérője 18 fokot mutat a fagyponat alatt. A levegő oda-dermed a lábát dideregve kapkodó embertárs ajkához. A fák fehér zuzmavirágtól fénylenek és roskadoznak. Csilingel a szános fogatok csengője. — Ki merné tagadni, hogy most nem a legjobb időben kerül dobra a szellős nyári szinpad.

Az árverés önkéntes; de vajjon akad-e bátor férfi, aki önként vállalkozzék a nyári szinpad megvételére?

Mit csináljon vele? Ahol nyaranta annyi ledér dal, oly sok trikós kacér tüzelte a város ifjait — öregét, az a deszka esarnok most tüzre kerüljön?

Fázlódva gyülekeznek a vevők.

Eladó a nyári szinpad. Kinek kell? Ki ad többet érte?

Zsugori alakok, ócska szerekek kereskedők piszkálják szeges botjuk végével a fagyos alkotmány korhatag deszkáit.

Alig veszik észre azt a fényesre kent haju peckes járású öreg urat, aki odasompolyog közéjük.

Behunyja szemét és álmodik. Elsuhannak előtte a kacagó gerlek, a térdig túllszoknyácskában ugránczó hölgyek, a trikós angyalok. Hát mindennek vége legyen? A tréfás sördalok ne zengjenek többé? S ne legyen ok és alkalom finom Littke pezsgő mellett üzni a gondot és a szerelem sportját?...

A nyári szinpadra pedig nincs vevő. Menekülnek a kufárok.

Az öreg ur felocsúdt az álmodozásából. És önkéntelenül oda szal:

— Husz aranyat adok érte!

... Vajjon a nyári szinpadra érte-e? ... Vagy — másra?

Csipke.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Gazdasági bizottsági ülés az egyháznál. Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága a hónap 19-én délután 3 órakor gyűlést tart az egyházépület tanácsstermében Szinay Gyula presbyter gazd. bizottsági elnöke vezetése alatt.

SZÍNHÁZ.

Szinházi műsor:

Dec. 14 vasárnap délután *A tót leány* népszínmű este *Niobe* daljáték

Dec. 15 hétfőn *Niobe*, daljáték.

Dec. 16 kedden *Niobe*, daljáték.

Dec. 17 szerdán *Tosca*, színmű.

Dec. 18 csütörtökön *Tosca*, színmű.

Dec. 19 pénteken *A fősvény*, vigjáték.

Dec. 20 szombaton *Lotti ezredesei*, énekes bohózat.

Dec. 21 vasárnap délután *A kornevillei harangok*, daljáték, este *A föld*, színmű. Először.

— (**Niobe.**) Hajdanában mankón járt a gyámoltalanság most pajtásokkal szövetkezik és sikerekre pályázik. Ez magyarázza meg, hogy a jó izlés teljes lenézésével Budapesten színre kerülhet az a tákolmány, melyet nálunk is bemutattak tegnap este. Fényes példája ez a daljáték annak, hogyan csinálhatnak hivatalnok a jóból is rosszat. A *Niobe* című elmés, ötletes bohózat zenemű szövegévé átgyurva elvesztette eredeti zamatát, humorát és érdekességét. — Valóságos kegyetlenség, hogyan ficamította ki a Paulton egészséges bohózatát izről izre ez a silány másolat. A zenéről még csak szólni sem érdemes. Ilyen szemérmertlenséggel összehalmozva még

nem hallottuk a kintornákból ismert utcai dallamokat. Az meg már egyenesen a közönség megkínzása, hogy mikor sem a szövegírónak, sem a dallam-gyűjtőnek nincs több mondanivalója, félórát tartó hebehurgya dalsarnoki mutatványt szurnak közbe. Ilyen joggal betétül eljátszhatnak a remekművek akármelyikét. Ez legalább nem lenne oly bosszantóan unalmas és ostoba. Megjegyzem, hogy *Stoll* Károlynak hívják azt a műkedvelőt, aki mindezt elkövette. Egyetlen mentsége az lehet, hogy hosszú ideig — tenorista volt. A darab kiállítása az igazgatónak becsületére válik. Az előadás szintelenségéből kivált *Krémer* jóízű, kedves Dunn Péter. Kis szerepében dicséretet érdemel *Mezei* Andor. Niobe személyesítője teljesen elhibázott felfogásával nem tudott közel férni a szerep gunyos hangjához. A klasszikus paródiából utszéli torzot csinált. De így is tetszett annak az egy karzati bömbölőnek. A kis számú közönségre nagyon hatott a 20 fokos hideg.

— (**A fősvény.**) Karácsony előtt nem igen jár a közönség színházba. Ilyenkor aztán az igazgatók rendkívül értékes és vonzó műsorral tartják ébren az érdeklődést. A mi e heti műsorunk ebben nem jeleskedik tulságosan; de a hét szürke világából magasán és teljes fényvel ragyog ki a pénteki este, melyen örökéletű remekmű kerül színre. Molière vigjátékát *A fősvény*-t fogjuk élvezni ezen az estén. Oly esemény, mely egymagában elég arra, hogy az előkelő izlésű, nagy műveltségű debreceni közönség zsufolásig megtöltse a színházát. A vigjátékíró rendesen hamarabb elavul, mert az emberi gyarlóságok változnak a korról, nem oly egyformák, mint az emberi bűnök és szenvedélyek. Amin hajdan kacagtak, az ma már alig mulatságos és viszont. De épen ez mutatja aztán Molière lángelméjének óriási fényét, hogy az századokon keresztül még ma is egyenletes, tiszta sugárzózással ragyog az emberiségre. A nagy vigjátékíró legcsodásabb alkotása *A fősvény*. Örökkévaló mű, földi értelmünk határai közt. És nálunk még azért is érdemes pénteken a színházat zsufolásig megtölteni, mert a *Fősvényt* péntén *Sebestyén* Géza fogja játszani, aki határozottan legértékesebb színésze a társulatnak és oly erős művészi egyéniség, a kitől élvezet lesz Molière Harpagonját látni. Mindezeknél fogva már ma felhívjuk a közönség figyelmét a pénteki eseményre.

TÁVIRATOK.

A király látogatásai.

Bécs, dec. 13. (Saját tudósítónk távirata.) A király ma délelőtt negyed óráig tartó látogatást tett *Eulenburg* hercegnénél, a Bécsből távozó német nagykövet feleségénél. Azután meglátogatta *Mária Terézia* főhercegnőt és leányait, *Mária Annuciata* és *Erzsébet Amália* főhercegnőket, majd visszatért Schönbrunnba.

Kállay miniszter anyja meghalt.

Bécs, dec. 13. (Saját tudósítónk távirata.) *Kállay* Istvánné, *Kállai* Béni közös pénzügyminiszter édes anyja 89

éves korában meghalt. Holttestét Budapestre szállítják.

A felakasztott Bojcsev kapitány él.

Budapest, dec. 13. (Saját tudósítónk távirata.) A bolgár rendőrség feltűnést keltő ügyben nyomoz, melynek során kipattant az a titok, hogy *Bojcsev* volt bolgár kapitány, *Simon* Anna gyilkosa, akit halálra ítélték s kivégeztek *életben van*. *Iferic* Klado dúsgazdag bolgár, volt államférfi nevére ugyanis *négyszáz ezer korona* értékű váltót hamisítottak. A gyanu kapcsán letartóztaták *Borován* István ruszesuki földbirtokost, aki a vallatás során kijelentette, hogy *Bojcsev* Decskó volt bolgár kapitány a bűntársa, akit *Simon* Anna meggyilkolásáért halálra ítélték ugyan, de akit csak in effigie végeztek ki. *Bojcsev* Decskó legutóbb Berlinben élt, onnan írta, hogy Budapestre utazik. Ugy látszik a szófiai rendőrség nem tartja lehetetlennek, hogy *Bojcsev* titokzatos módon csakugyan kikerülte az akasztófát. További nyomozás végett két bolgár detektív Budapestre jön.

Elfogott nemzetközi szélhámos.

Budapest dec. 13. (Saját tudósítónk távirata.) Az itteni rendőrség a Fiuméba induló gyorsvonat díneetele előtt elfogott az első osztályú váróteremben egy előkelő külsejű urat, aki dacára előkelő megjelenésének gyanusan viselte magát, mikor erősebben szemügyre vették. A városba a rendőrségre vitték, ahol kitűnt hogy az illető *Marisits* Imre, a legveszedelmesebb nemzetközi szélhámosok egyike, kinek vallomása nyomán feltűnő leleplezéseknél jöttek nyomára. Az egész világon, még New-Yorkban is nagy szélhámoskodást követett el s a világ összes rendőrségei köröztették, de *Marisits* pillanatonként úgy tudta külsejét elváltoztatni, hogy nem tudták hollétét megállapítani.

Plevna bevételének évfordulója.

Bukarest, dec. 13. (Saját tudósítónk távirata.) Plevna dicsőség teljes bevételének 25 éves évfordulója alkalmából a királyi palotában lakoma volt, melyen megjelentek a királyi pár, a trónörökös nejével, a miniszterelnök s az összes itt levő tábornokok és főtisztek. A király lelkes beszédet tartott, megemlékezve a dicső harcban elesetéről. Lakoma után a nemzeti színházban díszelőadás volt.

Gabonatözsde.

Budapest, december 13. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Nyugodt irányzat mellett 15,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő hideg.

Buza áprilisra	0.00—00.
Gabona áprilisra	7.85—86.
októberre	6.75—77.
Zab	6.35—36.
Tengeri májusra	5.82—83.
Repce	11.95—12.05.

MULATSÁGOK.

Dec. 31. A nőegylet tombola estélye. (Bika dísztermében.)

Jan. 10. A Polgári-kör bálja a Bika szálló nagytermében.

A gazdász táncestély.

— dec. 13.

A jókedvű gazdász fiúk táncestélye nyitotta meg az idei mulatságok hosszú, fényes sorozatát. Nem telt ugyan meg zsufolásig a bálterem, de a mosolygó, édes leányarcok, a frakkos vig fiúk derűs jókedvének kicsiny volt a díszes csarnok. Magyar Imre muzsikája mellett 101-ig nyújtották a fáradhatatlan táncosok a lassu, friss, üzes és andalgó csárdásokat, — s a későn kelő téli nap jöleső megütöztetésével látta, hogy: áll a tánc, él magyar még!

A mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: K. Tóth Kálmáné, özv. Mayer Ottóné, Székely Ferencné, özv. Topolcer Józsefné, Lovass Endréné, Csóka Józsefné, Szathmáry Sándorné, Jóna Istvánné, Kiss Lajosné, Udvarhelyi Gézáné, Kovács Jánosné, Fábrián Lajosné, Dienes Barnáné, Herlitzka Béláné, Miklósi Gyuláné, Farkas Bertalané, Kajary Lajosné, Egmanné, Vályi Nagy Gusztávné, Kisfaludy Rasits Nándorné.

Leányok: Mayer Blanka, Péter Melinda, Székely Mariska, Topeczerl Elza, Horváth Mariska, Szathmáry Erzsike, Véber Valér, Kiss Irén, Kovács Margit, Fábrián Juliska és Margit, Dienes Rózsika, Herlitzka Ilonka, Miklóssy Margitka, Kovács Karolin, Egmann Margit, Vályi Nagy Erzsike és Gizike, Jency Szabó Ilonka.

A Munkás Dalegylet hangversenye. A Debreceni Munkás Dalegylet december hó 26 án este a Bika szálló dísztermében táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez. A hangverseny este 8 és fél órakor kezdődik. Belépő-díj személyenként 1 K. 40 fillér, előre váltott jegy 1 K. 20 fillér. Az alapító és pártoló tagok tagsági jegyeik felmutatása mellett ingyen kapnak belépő jegyet. Jegyeket előre lehet váltani: Kurián Gyula órák, Magyar Ferenc fodrász, Nicht I. fűszer- és Cilli Mihály szeszüzletében. A hangverseny műsorát a dalegylet ügyesen összeválogatott számai töltik be a következő sorrendben: 1. Nyitány, előadja a zenekar. 2. Ossian, Beschmithől; előadja a dalegylet. 3. Bármerre jár, Lányitól; előadja a dalegylet. 4. Uj magyar dalok, Angyal Armandtól; előadja a dalegylet. 5. Bucsu, Riegertől; előadja a dalegylet. Elvonnék, Erkeltől; előadja a dalegylet. 7. Rákóczy induló, Huber K.-tól, zenekisérettel előadja a dalegylet.

KÖZGAZDASÁG.

Egy természeti kincs.

Magyarország a szélsőségek, a legritkább ellentétek országa. Valóban, ez az ország oly gazdag még részben fölhasználatlanul heverő természeti adományokban: ez ország, melyben az arany kalászkok az arany ércekkel s a tokaji bor aranyával hármass szövetséget kötnek; ezen ország egyuttal a legerőteljesebb gyógyforrások, a legüditőbb asztali vizek arany földje, s dicsekszik oly keserűvízzel, milyen különben az egész földkerekségen nem fordul elő. Kiválóan a Ferenc József keserűforrás az, mely az utolsó évtizedek óta az orvosi világ növekedő figyelmét

magára vonta és immár mint sokat használt elsőrangú gyógyszer évenként több millió palackban mind a két fölgömb országába, mindenüvé, ahol a civilizáció előre nyomult — szétküldetik.

E természeti kincs, mely a mélföldekre terjedő fonsikból, a melynek közepén a Ferenc József forrás kutjai léteznek — oly gazdagon merítették: évezredek óta ismeretlenül és fölhasználatlanul hevert. A budai hegység, melynek szőlőkkel borított déli lejtőjén — lassu hajlással a hatalmas Duna-tükről felé a Ferenc József forrás nagy, természetes keserűvíz-medencéi fekszenek, már a rómaiak idejében nem csak ismert de szabályszerűleg telepítve is volt; azonban bár mennyit is fedeztek föl, építettek és alkottak a római légiók, a nagy kincs mellett, melyet a budai déli fensik részben mocsáros rétege alatt rejtvegettészrevéltlenül és figyelmen kívül haladtak el. A hunok és avarok itt ütötték fel sátraikat, Mátyás király innen parancsolt egy félvilág résznek, a törökök itt tartózkodtak s mint egyetlen emléket az általunk fölállított budai hévírfürdők hagyták reánk, sőt még a szabadság harc is ötven év előtt pirosra festő itt a mezőket a nélkül, hogy a föld alatti kincs ismerve vagy pedig éppen fölhasználva lett volna.

Csak az utolsó néhány évtized haladásnak köszönhető, hogy a Ferenc József forrás gyógyhatásos vize még a legtavolabbi vidéken lakó szenvedő emberiség számára is hozzáférhetővé tétetett. Néhány lustrumelött még elhanyagolt, félig mocsáros föld, fölületén uszkáló natronsókkal, a Ferenc József forrásnak jellemző völgyteknője által ismeretes területe, ma jól van művelve, s föléje a szétküldő igazgatóság a legtökéletesebben berendezett telepet állított, mely ép úgy a palackoknak közvetlenül magukból a forrásokból történő megtöltése, valamint az izléses kiállításra és szétküldésre, saját vasut és szekér berendezések által az ujjkor legszigorubb követelményeinek megfelelhet.

Ezen, Ó felsége a magyar király után elnevezett forrás vegyi vizsgálatai az oldó és élvezető, könnyen emészthető s a víznek ízét javító alkatrészeknek oly szerencsés összeételét mutatják (1000 gr.-ban 48.7 sulfat, 1.7 chlormagnesia és vasoxyd, 2.6 szénsavas narton és szénsav), úgy hogy ezen, jelenleg a gyógykincsek értékes részeként elismert ásványvíz, virágzó világipar-ágát képez.

Egyéb keserűforrások vegyelemzéseivel való összehasonlítások a Ferenc József keserűvíz alkalmazásának sokszere előnyeit azonnal felismerhetővé teszik, a melyből ezen kívül minden országbeli legkiválóbb orvosok teljesen egybehangzó ítélete szerint, a kívánt hatás elérésére a többi keserűvizekből használt adagnak csak a felerésze szükséges.

A Ferenc József keserűvíz az utolsó husz év legnagyobb kiállításain öt világrészben tíz aranyéremmel lett kitüntetve, legutóbb a hasonmú vizek között egyedül a Milleniumi Nagy Eremmel és O felségének ez alkalomból adományozott legmagassabb kitüntetésével tiszteltetett meg.

Milybajban szenvedő fordul az eredmény legnagyobb kilátásával a Ferenc József keserűvíz természeti gyógyerejéhez? Oriási tömege ez a dolgozó emberiségnek, akár szellemi vagy kézi munkával foglalkozzék, melynek visszás, reánkényszerített életmódja folytán akár az emésztésben, akár egyáltalán a legfontosabb szervekben érzet zavarok miatt

panaszra van oka. De azon szegény gazdagok is, a kik az asztal örömeiből nagyon sokat élveztek, s ezért elhíjasodással fenyegettetnek, mindig a biztos, béliürüléseket hatványozó Ferenc József keserűvízhez menekülnek. Ez esetekben elődeinél részben növényi részben müleges könnyebbitő szerek, s ezek közt nem ritkán igen költségesek voltak kéznél. E szerek gyakran valamelyes gonosz következményvel, káros visszahatással voltak összekötve. A Ferenc József keserűvíz e szereket természetes, erőteljesen oldó ereje folytán oly zavaroknál, melyek vérbőrség és emésztési hibák folytán jöttek létre, tulszárnyalta már,

Mint normális adag elégséges egy boros pohár — 50 gramnyi vízzel, reggel éhgyomorral; a víz hőmérséklete ne haladja meg a 12 R. fokot, de ajánlatos külön keresetekben az orvos urak tanácsát igénybe venni.

Bár milyen különbözők is a szenvedések, melyekkel a természet az ő kedvencét, az embert meglátogatja, egyuttal kevés megbetegedésre alkotott olyan könnyű különleges gyógyeszközt, mint a melyet a Ferenc József ásványvíz képez, mely általános kedveltsége és használata miatt most már mindenütt, még távoli világrészekben is, könnyen megszerezhető.

A budapesti M. K. T. Egyetem második belkórodán (Korányi Frigyes tanár) észlelt kísérletek alapján eredményeként a következőket sorolhatjuk fel: 1. A Ferenc József keserűvíz-forrás erős hashajtó hatással bír. 2. Az étvágyat nem csak hogy nem csökkenti, de sőt növeli. 3. Alkalmazása után a bélhuzamban semmi kellemetlen utóhatás vissza nem marad. 4. Elvonó hatás tekintetében a legtöbb eddig ismert hashajtó-szerrel kiállja a versenyt.

Ezek alapján e víz alkalmazható és kellő sikert mutathat fel: I. Mindennemű székrekedésnél, melyek előrement gyomor- és bélhuruthoz, szívbeli és máj-vérkeringési akadályhoz, alhasi vérpangás és vérbőséghez csatlakoztak. II. Az agy és agyhártyák vérbőségénél — esetleg lobjánál. III. Gyomor és belek — kivált — idült hurutjánál (midőn az étvágyat is feltűnő módon növeli). IV. A női medenceszervek heveny lobjánál. V. A férfi ivarszervek lobjainál, mindazon esetekben, midőn a bélre való elvezetés van javulva.

Dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag ur pedig a következőképen nyilatkozik: A Ferenc József keserűvíz különösen az által tűnik ki, hogy enyhén keserű, nem kellemetlen ízű; hogy már kicsiny, alig 150 gramnyi mennyiségben biztos hatása van, hogy ez aránylag rövid idő alatt, minden kellemetlen mellékhatás nélkül szokott bekövetkezni és hogy a víz még hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat és az emésztést.

A bécsi általános közkörház V. belkóroda vezetője Dr. Drasche Antal tanár ur, a Ferenc József keserűvíz tárgyaló klinikai közleményében ekkép ír: Ezen vegyileg oly kitűnő ásványvíz mint a keserűvizek tulajdonképeni képviselője tekinthető. A betegek szívesen veszik be és folytonos használat mellett is jól tűrik: oldó és hashajtó hatása kisebb adagokra következik be, mint minden egyéb hasonmú vizeknél.

Dr. Cantani, a nápolyi belkóroda hírneves tanára, az 1885 dik évben egy művet írt, a melyben felemlíti, hogy: Leginkább kiemelendőnek tartom, hogy a Ferenc József keserű vizet cukorbe-

tegségben szenvedő betegekinnél, kik szigorú kezelésnek voltak alávetve, nagy előnnyel használtam. A Ferenc József viz teljesen pótolta a karlsbadi természetes ásványvizet.

Dr. Kunze C. F. Halleban, a gyakorlati orvostan ismert szerzője, ezen könyv 13-dik kiadásában a Ferenc József keserűvizről így nyilatkozik: Gazdag kén-savas magnesia-tartalma folytán igen biztos és gyors hatású hashajtó szer és minthogy egyszersmind kettő szén-savas natront tartalmaz, a legtöbb hasonló ásványvizekkel szemben nagy előnye, hogy hosszab használat után sem zavarja meg az étvágyat. Dr. Kunze ur továbbá egy az élettani hatás és gyógyjavallatokra kiterjedő művet közölt a Ferenc József forrás ásványos vizéről, a melyet az Igazgatóság kívánatra megküld.

Dr. Kézsmárczy Tivadar, Budapest, az egyetemi szülészeti kóroda igazgató-tanára. „Kórodámon a Ferenc József keserűviz kiterjedt alkalmazás alapján, a legkedveltebb hashajtók sorába emelkedett. Kiváló előnye, hogy gyermekágyasok szívesen veszik s hogy kitűnő hatása, minden kellemetlen mellékhatást és következményt nélkül, biztosan és rövid idő alatt nyilvánul.”

Dr. Gebhart Lajos, Budapest, egyetemi tanár és a székesfőváros tiszti főorvosa. „Rendkívül kedvező vegyalkatrészeinek fogva könnyen vétethetik és a többi budai vizekhez aránylag kevesebb mennyiségben és rövidebb idő alatt hoz kedvező eredményt létre, minélfogva mint igen hatásos levezető és hashajtóviz kiválóan ajánlható.”

Dr. Tauffer Vilmos, Budapest, egyetemi ny. r. tanár. „A Ferenc József keserűvizet mint kitűnő hashajtót különösen a gyermekágyasoknál a legjobb sikerrel rendelem.”

Dr. Hertzka Károly, Budapest. „Ezen sem a bel-, sem a külföldi keserűvizek által elért kén-savas sókban dúskáló keserűviz, melyből csak a félmennyiség a többi keserűvizekhez arányosítva, a kívánt hatás elérésére szükségeltetik, még a leggyengébb szervezetű személyek által is szívesen vétetik. Ehhez hozzájárul még az ezen keserűvizben foglalt szén-sav, mely megeléző töltő módszer által a palackokban megőriztetik. A „Ferenc József” keserűviz a többi ugynevezett „budai keserűvizek” közt, a leg-rövidebb idő alatt az első helyet foglalta el.”

NYILTTÉR.

Szives tudomásul!

Tisztelettel értesítjük a n. é. gazda közönséget, hogy a debreceni raktárunk vezetésével megbízott főtisztviselőnk:

Ráhmer Mihály urat

a budapesti központba rendeltük vissza s így debreceni raktárunkat feloszlattuk miert is kérjük a t. gazdaközönséget s t. vevőinket, hogy ezután szükségleteik, u m:

gőzcsepplő készletek, malomberendezések s az összes kisebb gazdasági gépek

beszerzése végett egyenesen gyárunkhoz (Budapest, külső váci-út 19. sz.) fordulni sziveskedjenek.

Hazai iparvállalatunk iránt eddig tanusított szives pártfogásáért hálás köszönetet mondva, kérjük azt részünkre továbbra is fenntartani.

Tisztelettel

Első magyar gazdasági gépgyár részvény társulat.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Írta: Rudnyánszky Gyula.

Folytatás

37

Visszavonultak az erkélyes szobába, az után nem látta őket többé senki. Az éjjeli őr vallomása szerint a szobában egész éjszaka világosság volt. Zajt, sikoltást, lovást senki se hallott. Másnap délig nem is háborgatták a párt. Csak ekkor kezdtek a házbeliek nyugtalankodni. A történet vége az, hogy feltörték az ajtót és ott találták a nőt és a férfit a földön vérbe fagyva, holtan. Felvették öltözve mind a ketten. A nő pongyolában, a férfi teljes utcai ruhában. Levelet nem hagytak hátra. A férfinél tizenhatezer frankot, arany órát és láncot, a nőnél mintegy huszezer frank értékű ókszert találtak. Ennek nagy részét Sztropkó Bécsben vásárolta s az uton ajándékozta Erzsikének; A többi nászajándék volt barátjától, testvéreitől s szüleitől.

Mindössze annyit tudott meg Szalacsi Zoltán.

Miért ölte meg Sztropkó Leándera nejét és önmagát? Erre a kérdésre nem adott magyarázatot a néma sír. Örök rejtély maradt, mi vitte arra a lépésre a gazdag, egészséges embert, hogy nászuton, negyednapra az esküvő után, egy sor irást hátra nem hagyva, agyonlője szép fiatal feleségét és aztán véget vessen saját életének?

Ez a probléma megoldatlan maradt. A városban szünetet is meséltek de ez mind találgatás volt csupán.

A férfi nagyon idős volt már, a nő pedig fiatal, szenvedélyes és kacér. A férfi félt, hogy neje nem fogja őt szeretni. S később hűlen lesz hozzá. Hyen és ehhez hasonló kombinációkkal, volt a levegő néhány hétig s míg végre más esemény tolt fel a város népe észrevétel nélkül elfelejtette a genfi tó partján nyugvó házaspár kettős sírhalmát.

X.

Gyönyörű május volt. A pándipark öreg fái teljes virágzásban pompáztak.

Legjobb a dr. Forti-féle SEBTAPASZ.

Még eddig semmiféle tapasztalás nem érte el ennek a jó hatását!

Forti László eredeti gyártmánya.

Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű sebeknél, égéseknél, daganatoknál stb. Azonnal csillapítja a fájdalmat, oszlatja a daganatot és rögtön gyógyítja a sebet, a nélkül, hogy vágni kellene. A női emlőgyulladásnál biztos eredménnyel alkalmaztatik. Ára 2 kor.,

kisebb 1 kor. és a legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban, Forti László Budapest, II. ker., Iskola-utca 24. sz. és a főraktárban Budapest, Török József gyógyszárban, Király-u. 12., valamint Budapestben minden és a vidéken a nevezetesebb gyógyszárakban.

Az eredeti dr. Forti-féle sebtapaszt külső csomagolásán, mely

F. L. betűvel van lepecsételve, az itt is látható védjegyet, sajátkezű aláírását a Budapesti kereskedelmi és iparkamara 6080/1899. sz. végzésével megerősítette.

A számtalan értéktelen és ártalmas utáztatok arra indítottak, miszerint az utáztó ellen a törvényes lépéseket megtegyem. A ki egy olyan tapaszt beküld, a mely fönti aláírással és védjeggyel ellátva nincs, jutalomban részesül, mert a tapaszthamisítótak folytonosan törvényileg üldözöm.

Forti László

Az akácok fehér fürtein ezer meg ezer méhecske zümögött. A levegő tele volt. A jegenyék szállongó virágpelyheivel és a sötét-zöld levelű, hársfákon dusan virult a világossárga, halvány hársfavirág. A rózsabimbók is kifakadtak és az illatos füben csupa tarka, színes lepkék libegtek, a piros számócák, a kék szarka lábak és a szerény démutkák közt.

(Folyt. köv.)

16453.

1902.

Hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város Tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a városi rendőr biztosok, rendőrök, hajdulegénység és egyéb cselédségi személyzete számára az 1903. évi január 1. től az 1908 év végéig (6-évre) terjedő szükséges és a polgár mesteri hivatalnál közszemlére kitett kimntatásban foglalt ruha, neműek és egyéb szükségletek készítésére és szállítására ajánlati verseny tárgyalás rendeltetvén el. —

Mindazok kik ezen versenyben részt venni kívánnak, felhivatnak hogy szabályszerű bélyeggel ellátott ugyancsak a polgármesteri hivatalnál megtekinthető a feltételeknél mindenekben megfelelő ajánlati kérvényüket a folyó évi December hó 27-ik napján délután 5 óráig annyi- val inkább aeják be mivel a később beadott vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ugy a verseny tárgyalási feltételek iránt, mint más tekintetben a polgármesteri titkári valamint Illésy Gyula tb. jegyző hivatalos helységében a hivatalos időkben felvilágosítás nyerhető: hol az ajánlati összegek kitöltéséhez szükséges úrlapjai is kaphatók.

Kelt Debreczen 1902. Dec. 11-én.
Városi Tanács.

melyek már évek óta jóknak bizonyultak és hírneves orvosoktól, mint könnyű hashajtó feloldó szer ajánlatnak, az emésztést nem zavarják teljesen ártalmatlanok. Cukrozott minőségük következtében még gyermekek által is szívesen bevételnek.

Egy 15 pilulát tartó doboz 30, egy tükeros, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldésénél egy tükeros bérmentve szállítatik.

kérjünk NEUSTEIN F. hashajtó labdacsa. Csak akkor valódi, ha minden doboz hátulján a mi törvényileg bejegyzett „Szent Lipót” védjegyünkkelvan ellátva vörös fekete nyomással. A mi törvényileg védett dobozaink utasításaink és csomagolásaink Philip's Neustein Apotheker aláírásnak kell lenni.

NEUSTEIN FÜLÖP

„Szt.-Lipót”-hoz címzett gyógyszerháza

WIEN, I., Plankengasse. 6.

Raktárak Debreczenben: Balázs Ödön, Fülkey Pál, Mihalovits J. Muraközy László, Dr. Rotschek V. Emil, Tóth Béla gyógyszerházaiban.

1529
1902 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 2762/21902 számú végzése folytán közhírré tétetik miszerint Lám Sándor debreczeni lakos részére Mendlovits Lajos debreczeni lakostól 300 korona tőke, ennek 1902 évi augusztus hó 6 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 71 kor. 52 fillér perköltség erejéig 1902 évi október hó 15-én bírólilag felülfoglalt és 2892 koronára becsült házbutorok, kocsik, üzleti felszerelvények és egyéb tárgyakkal álló ingóságok 1902 évi december hó 16-án délelőtt fél 10 órakor kezdetét veendő és alperes majorsági földjén, folytatólag piacz-utcai üzletében s végül alperes lakásán, József kir. h. u. 6 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen 1902 évi november hó 24-én.

Török Péter
birói kiküldött.

Nemesak a magasabb, de a legszerényebb igényeknek is megfelelő

Gyermekek játékok,

Karácsonyi

ajándéktárgyak

a legjutányosabb árban kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

Műiparáru üzletében.

Kiadó lakások.

1.) A Hunyady-utczában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utcai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

2.) A Deák Ferencz-utczában kiadó egy utcai szoba, konyha, pincze kiadó 1903. január 1-től. Havi bér 20 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a Kiadóhivatal.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

KASZANYITZKY ENDRE Debreczen.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, miszerint a

közelgő karácsonyi idényre

igyekeztem raktáramat a kül- és belföld legjelesebb gyáraiból e szakba vágó legujabb izlésű disztárgyakkal duosan ellátni s nagyrabecsült vevőim érdekében

disztárgyakból

raktáram könnyebb megszemelelhetése végett üzlethelyiségem e czélra fentartott részében

kiállítást rendezek,

melynek esupán megtekintésére is bátorkodom a t. közönséget tiszteletteljesen meghívni.

Törekedtem a kiállítást akként összeállítani, hogy képviselve legyenek, a magyar ipar különlegességei, valamint a francia és angol, eddig nem ismert műveszi tökélyvel: porcelán, majolika, fayence, terrakotta, nickel, bronz és khina ezüsből ellőállított műtárgyak, a legujabb zsánerben készült filigran figurák, áttört (ajour) bronz decoratióval és amerettekkel diszitett majolika fali diszek, szalonszlopok, üvegszekrények konsolok, csilárok, valamint virágtartók, legkülönbözőbb variatiók és legnagyobb választékban. Szivar garnitúrák, Samovárok Liqueur készletek a legujabb kivitelenben.

A t. közönség becses látogatását kérve maradok a legkulánsabb kiszolgálás biztosítása mellett teljes tisztelettel:

Kaszanyitzky Endre.

Szálloda, étterem és kaveházi teljes felszerelések.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak dukálás tákban.

Képek:elek egyszerűtől a legdiszesebbig minden nagyságban.

Szőlőlugast ültessünk.

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó terméze) mert nagyobb része ha megdől is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak

alkalmas a okat ültettek, azok öven eljutják hazukat az egész szőlőeres idején a legkitűnőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb

díszre anélkül, hogy legkevésbé helyet is el foglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldeték meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja.

Érmelektől első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, n. p. Székelyhíd.

!Felhívás!

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves figyelmét arra felhívni, miszerint szíveskedjék a kenyérvétel alkalmával saját érdekébe a rajta levő vignétáinkra — amely világsan

Orosházi házikenyér

nycmással vannak ellátva, különös figyelemmel lenni, mert csakis az ilyen vignétákkal ellátott kenyerek származnak a valódi orosházi házikenyér sütődénkből, a melyeket főzletünkben Simonffy-utcai (bérház) sütődénkből Piacutca 79. sz. továbbá a Csapó-Faragó-utca sarkán levő fiéközletünkben árusítunk el.

Ezzel egyidejűleg jelentjük, hogy orosházi házikenyér sütődénkből a házhoz szállítást megkezdtük és előjegyzéseket mindenkor elfogadunk s azokat pontosan teljesítjük.

Viszonteladók kerestetnek.

Teljes tisztelettel

Gémes Ferenc és Tsa

Orosházi házikenyér sütőde.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-féle BALZSAM.

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.

A palaczk felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. Még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeinél, enyhíti a hurutot, csillapítja kihányást, eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a gyomorgörcsöket, kóligát és szaggatásokat. 5. A könnyű székelést elősegíti és a vért, valamint a vesét tisztítja, eltávolítja a lépkört, a buskomorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál, megszünteti a szájbüzt, minden fog- és szájbetegségeknél, eltávolítja a felbőgést. 7. Kitűnően használ külsőleg, mint esoda-gyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejtájt, zugást, szaggatást, köszvényt, fülbajt stb.

— Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre! —

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlen a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák, magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplatüveg ára 4 korona. Boszua vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése, vagy részletfizetés mellett eszközöltnék.

Miért szenved Ön! Mikor a biztos gyógyulásra bármiféte és bármilyen sebeknél biztos kihatása van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéket sőt egyes tagok levágását is kikerülheti **THIERRY A. gyógyszerész egyedül valódi százlevelű rózsá-balzsamával**, mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek hitésében utólérhetetlen. A valódi százlevelű rózsá-balzsam használható:

a gyermekágyas nő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz, mindennemű sérelmek, láb vagy csont sebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak, sőt csontszu ellen, ütés-, szuras-, lő-, vágás- és zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m.: üveg, faszálka, homok, szilánk és tuskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés: pokolvar, ujjákepződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és feldörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszasan fekvés által támmadt sebek, nyakdaganat, vértorlás, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb. — A szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközöltnék. — 2 tégely csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. 50 fill.

— Számos bizonyítvány áll rendelkezésre! — Figyelmeztetek mindenkita hatástalan hamisítványok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és cégnek „Thierry A. örangyal-gyógyszertára Pregradában” becégezve kell lenni. E két gyógyító erejére nézve felülmúlhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg se a meleg, azért bármely időszakban használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen míg az orvos megérkezik, természetesen soha sem szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és értéktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk meg mindig a régi kipróbált, olesó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden családnál előforduló eshetőségre mindig készletben kelleve tartani. Ahol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volt kapható, egyszerűen rendeljünk közvetlenül az alábbi cím alatt:

THIERRY ADOLF örangyal-gyógyszertártól Pregrada Rositsch-Sauerbrunn mellett.

Központi raktár:

Budapestben: Török J.; Zágrábban: Mittelbach S. Bécsben: Brady C. gyógyszertárban.

NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS

a „PÁRISI DIVAT” áruházában

DEBRECZENBEN, a főtéren.

Diszitett női kalapok 4 koronától feljebb.
Remek kivitelű selyem blous 8 koronától feljebb.
Házi blouse 2 koronától feljebb.
Eredeti modell darabok félárban.

Szörme coliek és muffok.

Kabát prémmel Cloth béléssel 12 korona.

Sima kabát finom posztóból csinosan tűzve 16 korona.

Legszebb karácsonyi ajándék

MERCURBANK

karácsonyi sorsjegycsoportja.

250.000 kor. nyerhető!

I Jótékonycélu allamsorsjegy	ára 4.— kor.
I Józsv-sorsjegy	" 10.50 "
I negyed osztály sorsjáték	" 8.— "
	22.50 kor.

A három együtt csak 20 korona.

Megrendelések postautalványon

MERCURBANK Budapest Mercurpalota IV.,
Váci-utca 37.
LEGNEMESEBB AJÁNDÉKOT

olcsón lehet beszerezni

PACZELT JÁNOS mag és virág czégnél

A hol mindig sok szép szobai disznövény virágzó növény és levágott virág nagy készlet van, mint **Camelliák, Rózsák** több színben, **Chrysanthemumok** nemes fajából, **Taczeták, Margareták, Anemonen, Gyöngyvirág, márcziusi Ibolyák, Cyklamen, nyári Ibolya** és sok másfélék melyikből legfinomabb izléssel

csokrokat készítenek,

vidéki megrendelések pontosan szétküldetnek és csomagolásra nagy gond fordítatik. — Együttal bejelentem, hogy hozottam egy vagonnal

karácsony-fákat,

különböző magasságban. — Felkérem a nagyérdemű közönséget, a ki karácsonyfára igényt tart, nálam megrendelni kegyeskedjen, melyet pontosan házhoz szállítunk

olcsón.

Tömeges megrendeléseket kérve vagyok teljes tisztelettel:

Paczelt János.**NOVAK FERENCZ**

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és kiöntetéseket tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok dalárok, vadászok, veteránok, tüzoltók. stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé.
Elsőrendű ajánlatok.

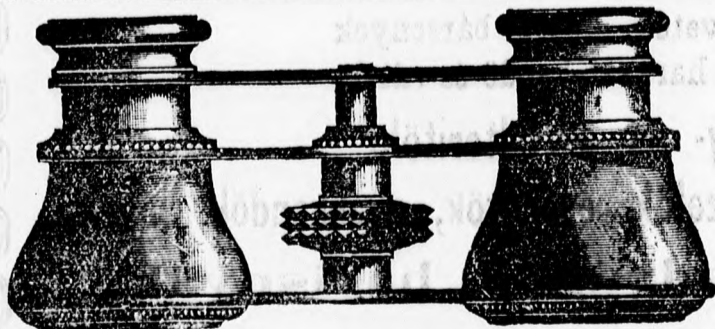
Legmagasabb helyről kitüntetve 1890-ben. — II. Vilmo német császár által kitüntetve 1901-ben. — Ezredéves kiállításon: Állami ezüst érem.

Löfkovits Arthur

É k s z e r é s z.

Debreczen

Legszebb ujdonságok karácsonyi ajándékokban. Jutányos árak. Képes árjegyzék kívánatra ingyen. Saját órás, aranyműves és vésnöki műhely. Kívánatra választékok is küldetnek. Telefonszám: 59.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

terem, ablak, fürdő, és maximal HÖMÉROK.

Szinházi látcsövek gyöngyház, elefántcsont bõrfoglalatban.

Katonai, vadász és tábori látcsövek

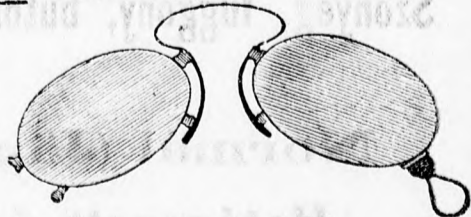
legfinomabb szintelenített üvegekkel,

Nagyítóüvegek

Diszes kiállítású

Aneroid

légsulymérők,

Szemüvegek és orcsiptetők

arany, ezüst, és különféle keretekben legfinomabb üvegekkel ajánlja, tisztelettel

FISCHER JAKAB látszerész **DEBRECZEN, Főtér.**

Leszállított árak!

Nagyarányu karácsonyi
női ruhakelme vásárt

rendezettünk be és
női divatszöveteket, jó mosó
velezeket, francia batistokat,
Atlas Satin és Delaineket,
harasztkendőket stb.
tetemesen leszállított árakon

árusítunk el.

Egy ruha 116% széles
női divat szövet
1 frt. 80 és 2 frt.

Egy ruha 75% széles
mosó velez
2 frt. 24 kr.

SZABÓ LAJOS FIAI
... Debreczen ...

Egyenruházati-intézet
„A magyar testörhöz.“
PETRUS KÁROLY
polgári és katonai szabó
BÉCS
XV., Hütteldorferstrasse 183.
a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér laktanyák-
kal szemben.

—•••••—
Egyenruhák cs. és kir. katonaság,
állami tisztviselők,
Veterán-egyletek,
sport, vadász és kerékpár kosztümök,
liberiák, stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITŰNŐ KISZOLGÁLÁS.

Árjegyzékek ingyen
és bérmentve.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint

november hó 15-től kezdve
jelentékeny árleszállítással

nagy karácsonyi vásárt

rendezünk.

Csakis elsőrendű, jó minőségű áruk kerülnek eladásra, ugymint:

a legujabb őszi és téli ruhaszövetek, mosó bársonyok
és velezek, ruha és blouz-selymek, haraszt-kendő és sálók.

Szőnyeg, függöny, butorszövet, pokrócz, ágy- és asztalteritők.

Uri divatcikkek, kézelők, esernyők, nyakkendők, ingek.

Normál (Jäger) ingek, nadrágok, harisnyák.

Határozott árak! Előzékeny kiszolgálás!

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.